

Potrava netopýrů

Feeding ecology

- typy potravy
- behaviorální adaptace
- netopýři jako potrava

Potrava jako faktor přežití

- rychlý metabolismus – vysoká spotřeba
- specifická přizpůsobení k získávání potravy
- oportunistismus
- vysoká variabilita potravy

Insektivorní druhy

- 70 % druhů
- všechny evropské druhy
- vysoká diverzita potravy
- specializace i oportunistus
- konkurence – teritorialita

Noctuidae

Lepidoptera

Tympanální motýli

Orthoptera

Orthoptera

Coleoptera

Omnivorní

Karnivorní druhy

- 10 druhů – velké druhy
- malé druhy obratlovců (plazi, žáby, ptáky, zemní savce i malé druhy netopýrů)
- všechny světadíly
- rybožravé druhy (2 – 5?) – dlouhá tibia a prsty na zadních končetinách (konvergentní vývoj)

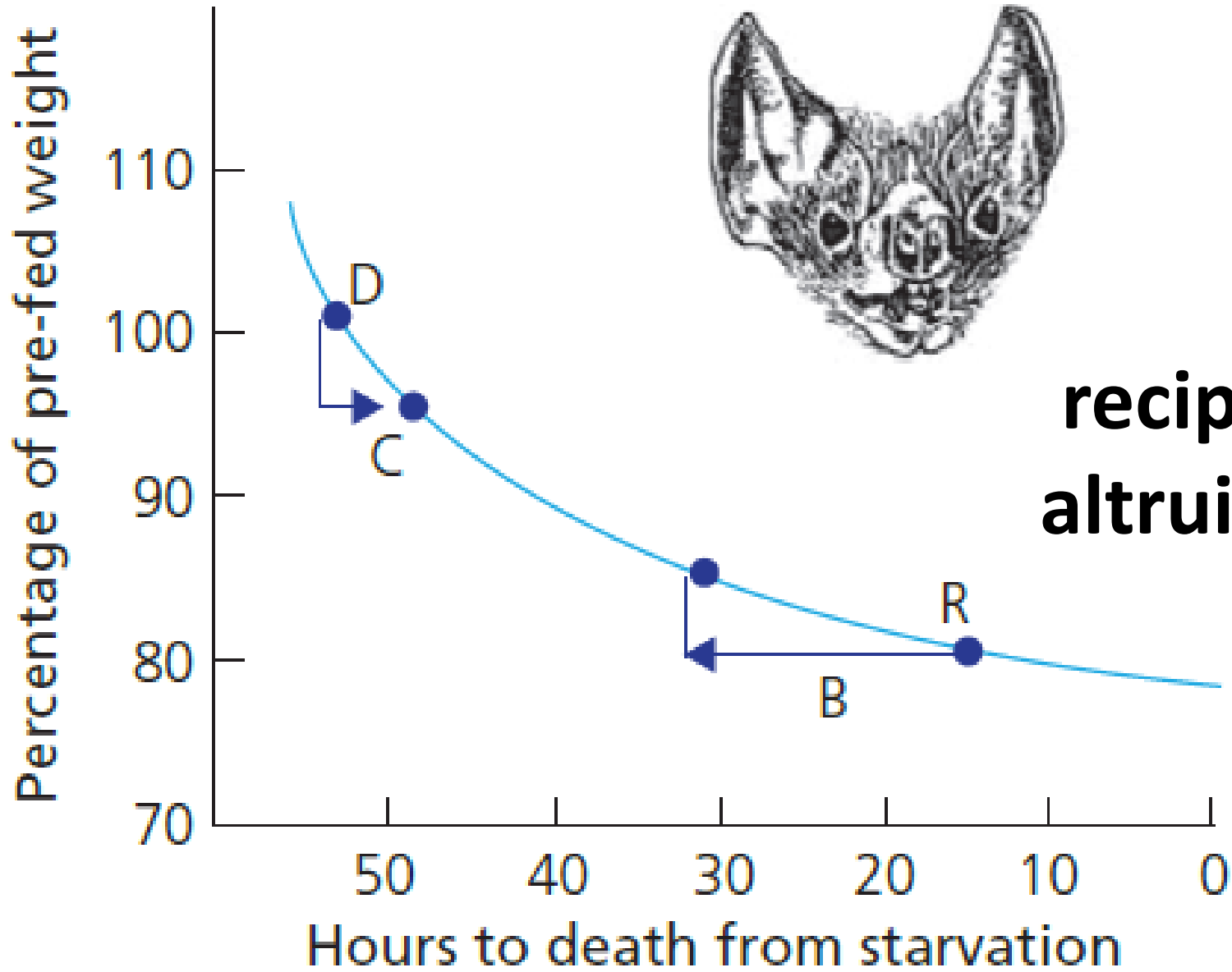

Sanquivorní druhy

- 3 druhy
- vysoká specializace
- antikoagulační látka ve slinách
- uzpůsobení čenichu
- vysoce efektivní funkce ledvin

**reciproční
altruismus**

Býložravé druhy

- ovoce, květy, pyl, nektar, listy
- kaloni a listonosovití
- strava bohatá na rychlou energii
- velký obsah těžce stravitelné vlákniny

nektar

pyl a
okvětí

opylovači

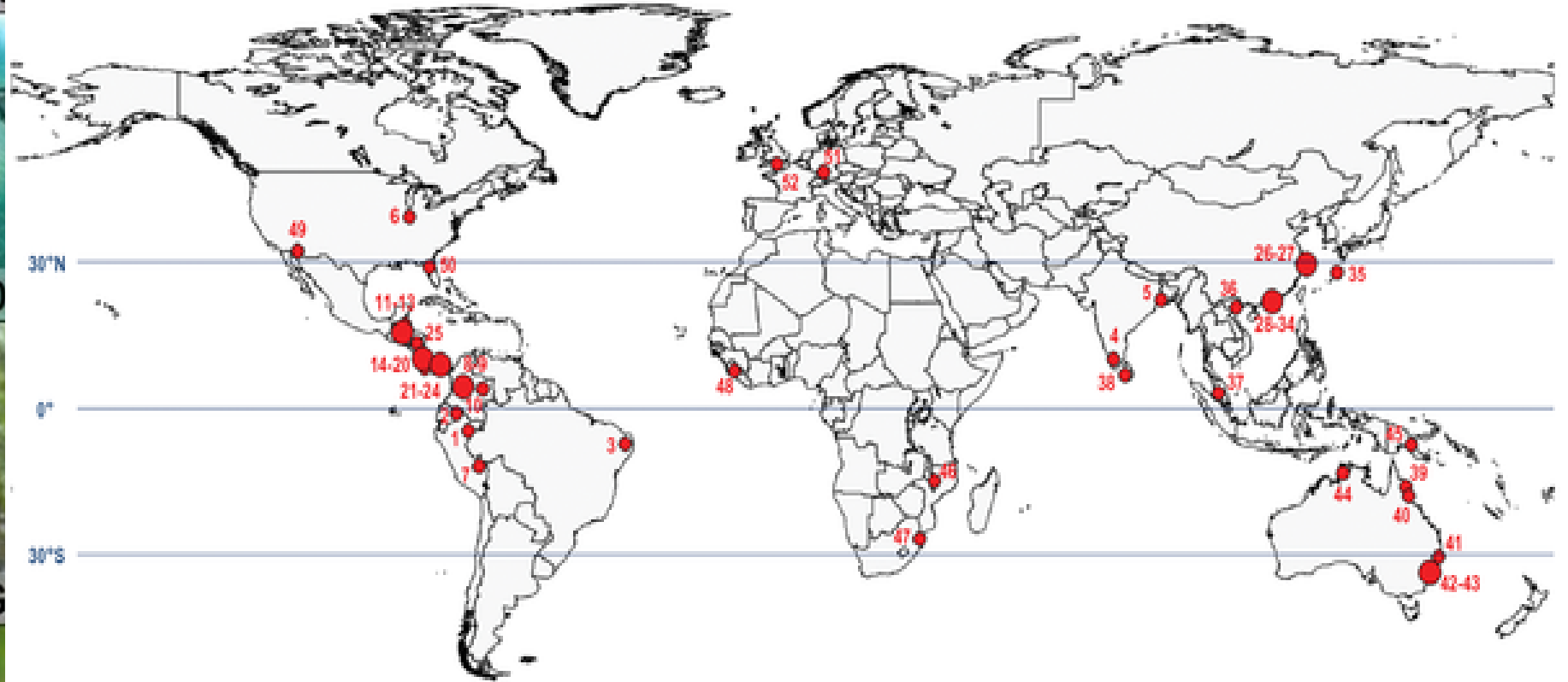
Simon Tomlinson

neobvyklé druhy predátorů

Molinari et al 2010 Caribbean Journal of Science

neobvyklé druhy predátorů

savčí druhy predátorů

Ivo Rys

ptačí predátoři - specialisté

ptačí predátoři - oportunisté

8 800 netopýrů ročně

10 200 netopýrů ročně

168 850 netopýrů
ročně

8 400 netopýrů ročně

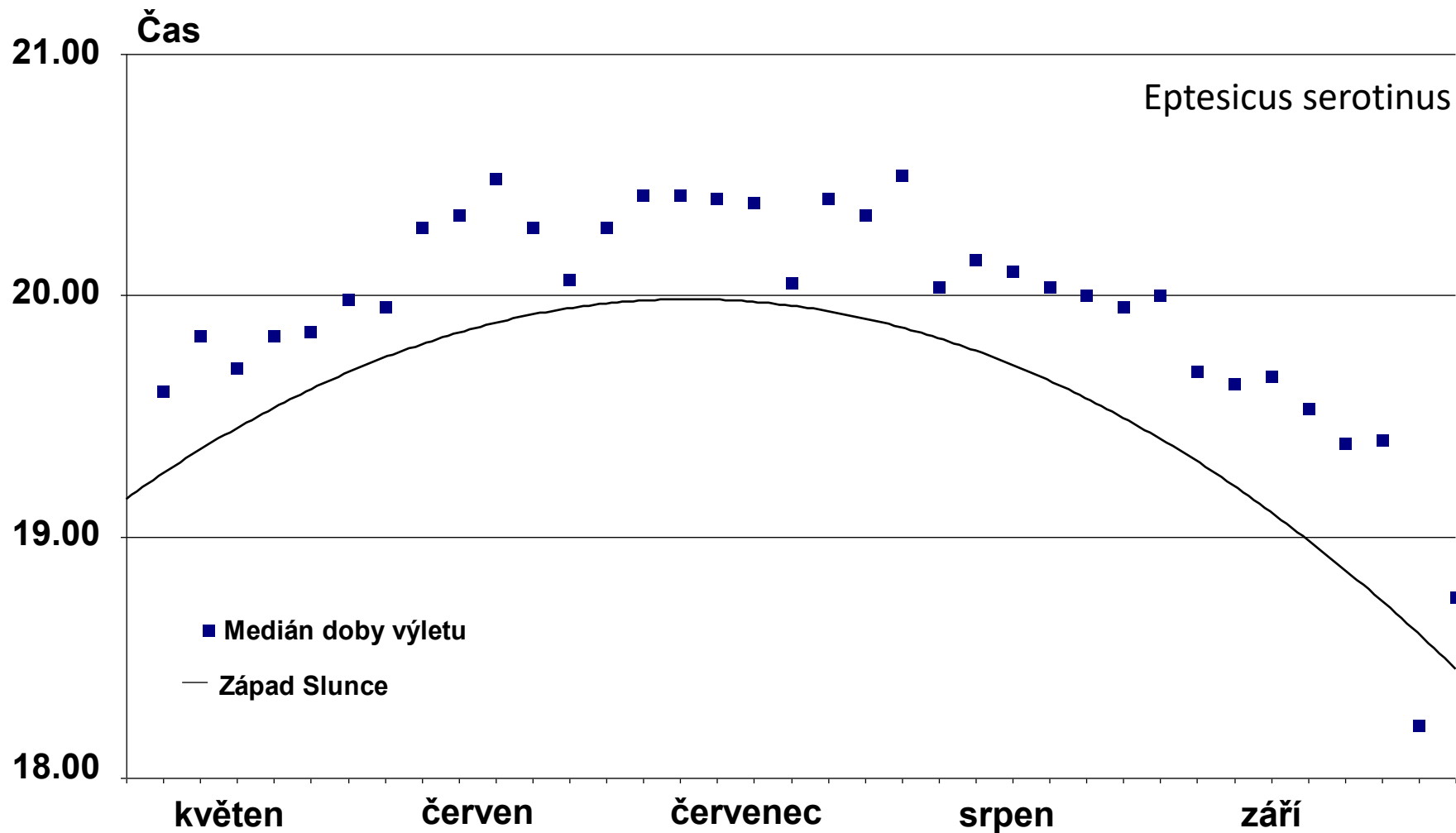
**celkem 201 400
netopýrů ročně**

**11 % roční
mortality**

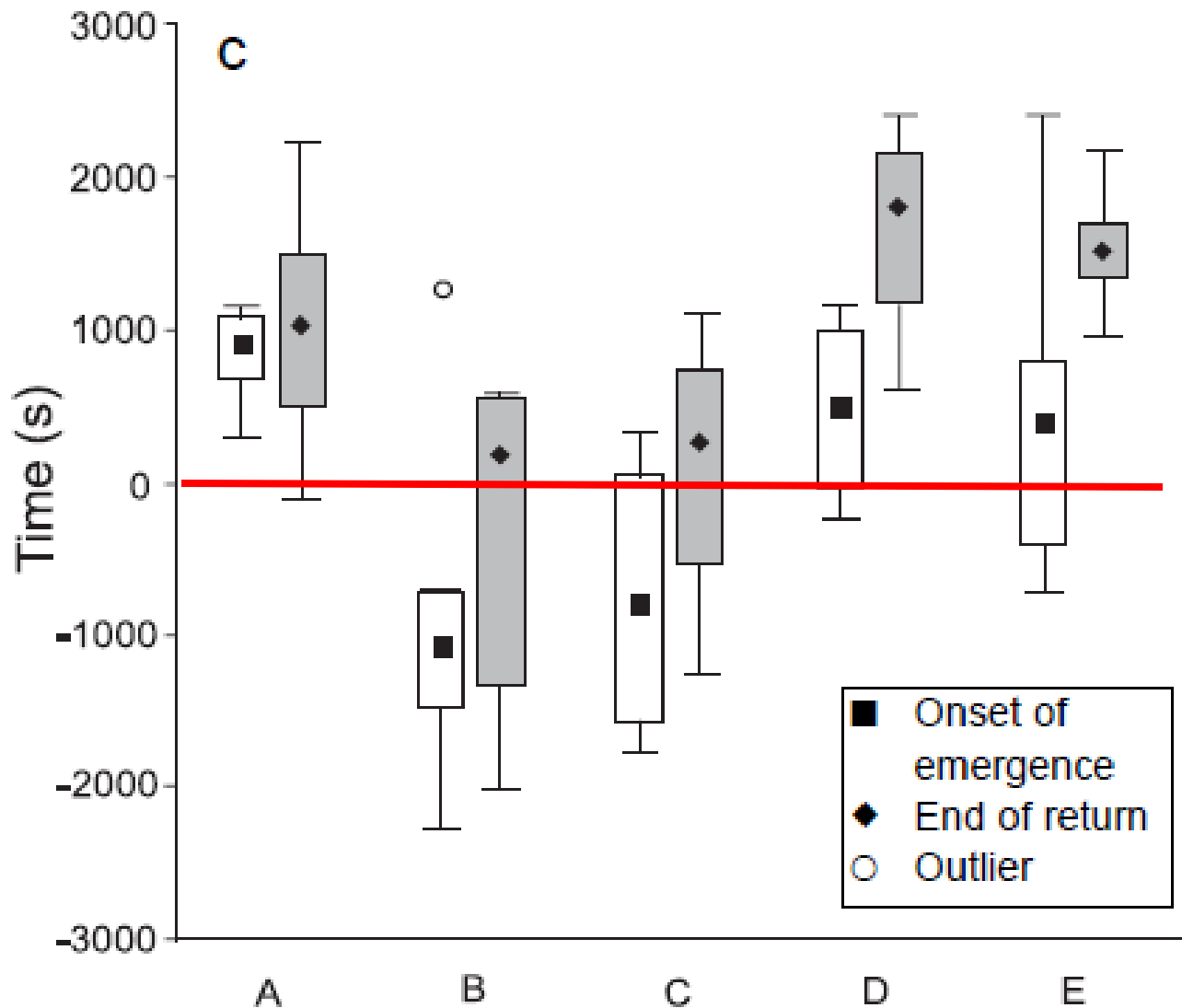
Antipredační adaptace netopýrů

- nokturnalita
- socialita
- výběr úkrytu
- chování v úkrytu
- model výletové a návratové aktivity
- využívání ochranných prvků v krajině

netopýři udržují noční aktivitu

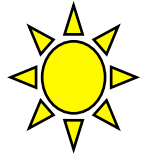
netopýři udržují noční aktivitu

výletová a návratová aktivita na koloniích rodu *Pipistrellus*

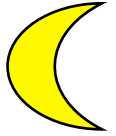
model výletové aktivity

predátor má jen krátkou chvíli na útok

velikost kolonie

klima

reproduční období

lokalita

pohlaví?

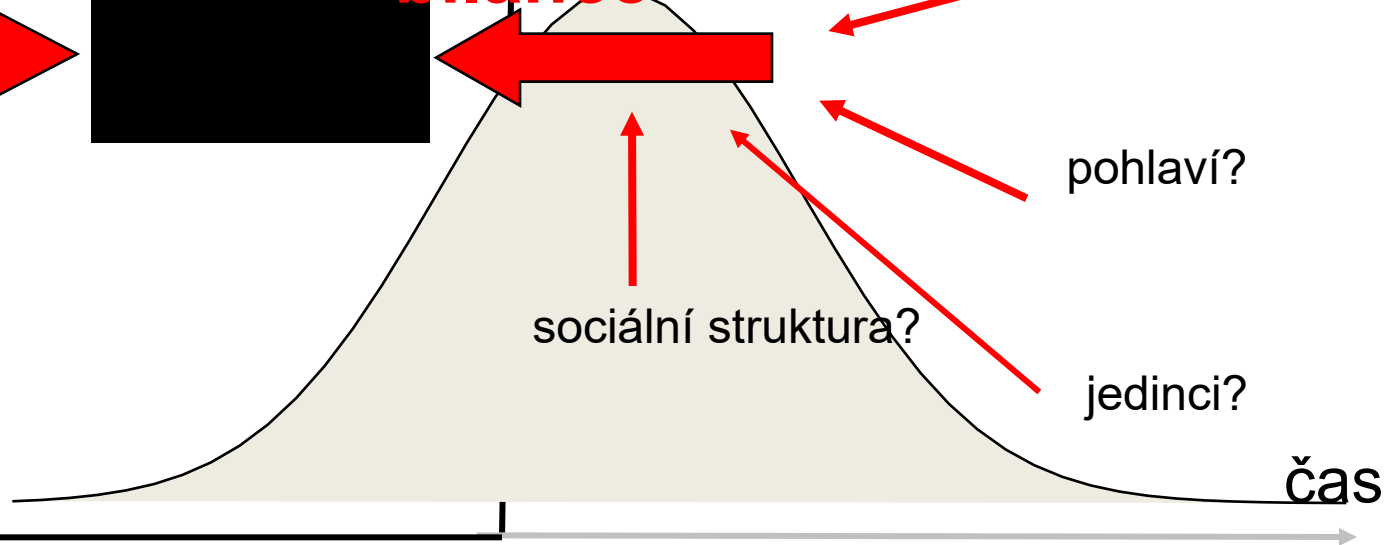
jedinci?

sociální struktura?

čas

Energetická bilance

Riziko predace

aktivita

efekt
zředění

nárazová
aktivita

experimenty

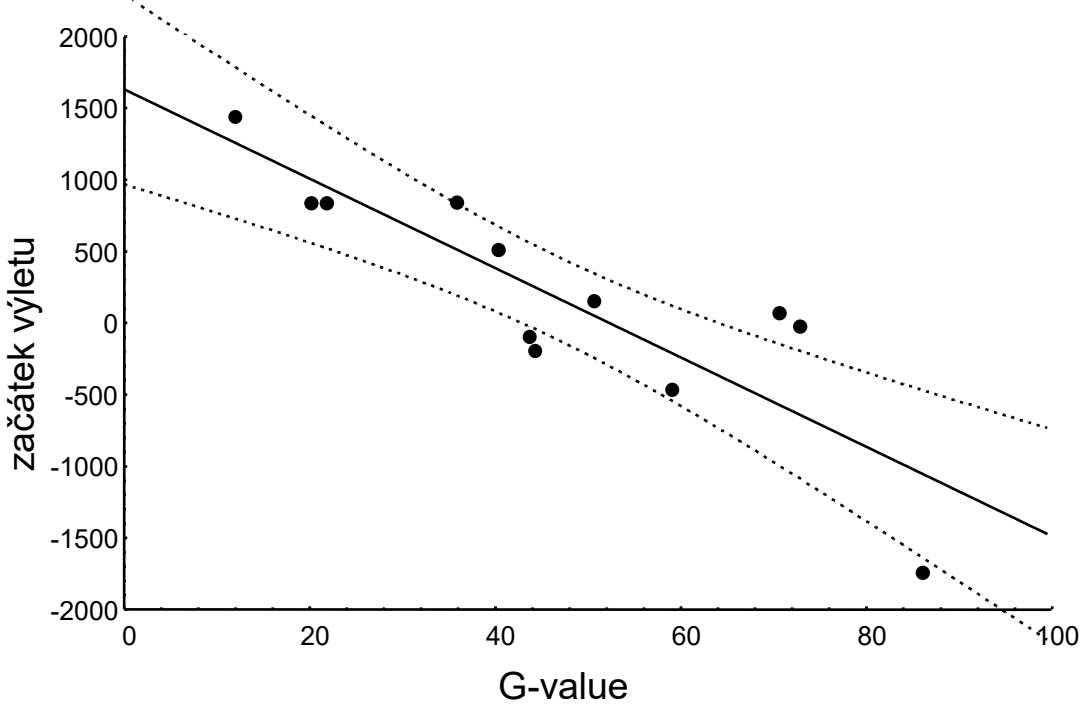
Tyto alba

maketa – playback
– živý jedinec

Falco tinnunculus

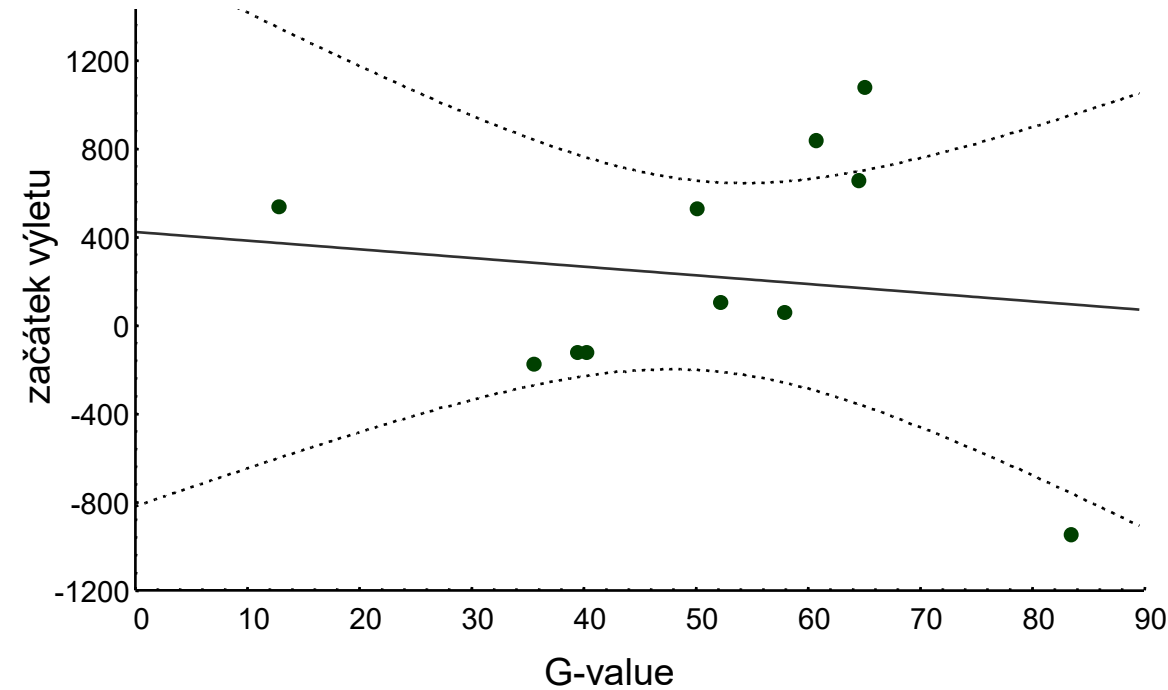
maketa – playback

výlety s
přítomností
predátora

**nárazová aktivita
je významnou
antipredační
strategií**

kontrolní
výlety

využívání letových koridorů

Úkryty netopýrů

Roosting ecology

- typy využívaných úkrytů
- geografická a časová variabilita
- výhody a rizika spojená s úkryty

Významný evoluční a ekologický faktor

- netopýři stráví více než polovinu života v úkrytech
- úkryty představují významný selekční faktor
- vysoká variabilita využívaných úkrytů

Typy úkrytů

- listoví a jiné typy otevřených „úkrytů“
- dutiny ve stromech
- štěrbiny
- jeskyně a podzemní ostory
- lidské stavby

Přeletová aktivita

Početnost úkrytů

Fidelita

Typy úkrytů

- listoví a jiné typy otevřených „úkrytů“
- dutiny ve stromech
- štěrbiny
- jeskyně a podzemní prostory
- lidské stavby

**výhradně
tropy s
jedinou
výjimkou**

Merlin Tuttle, Bat Conservation International

**kaloní
„camps“**

morfologická přizpůsobení

Julie Zickefoose

**kryptické
zbarvení**

tent-making

© Philip Davison

tent-making

Typy úkrytů

- listoví a jiné typy otevřených „úkrytů“
- dutiny ve stromech
- štěrbiny
- jeskyně a podzemní prostory
- lidské stavby

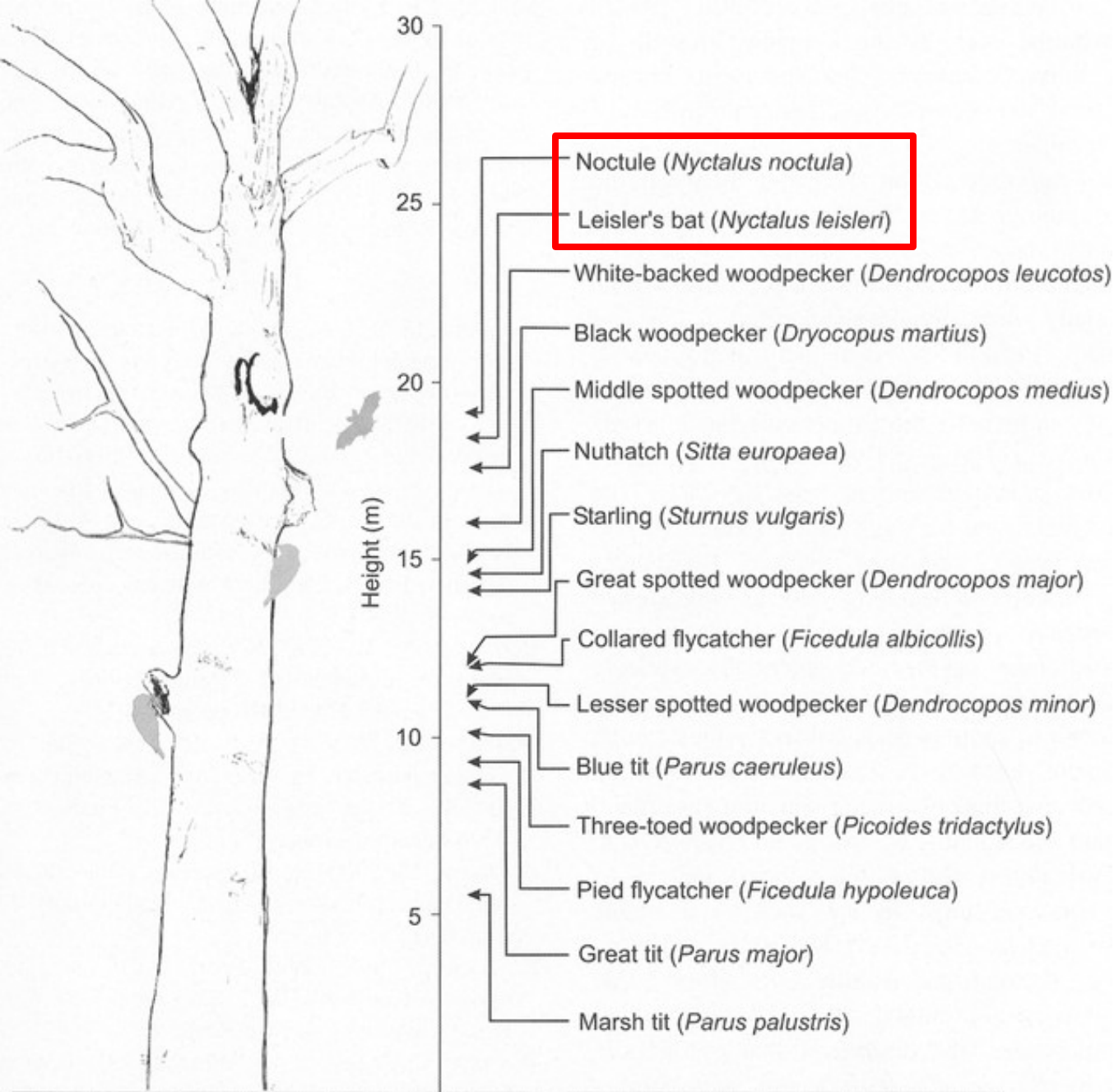

**v mírné pásmu
i v tropech –
rozdílné typy**

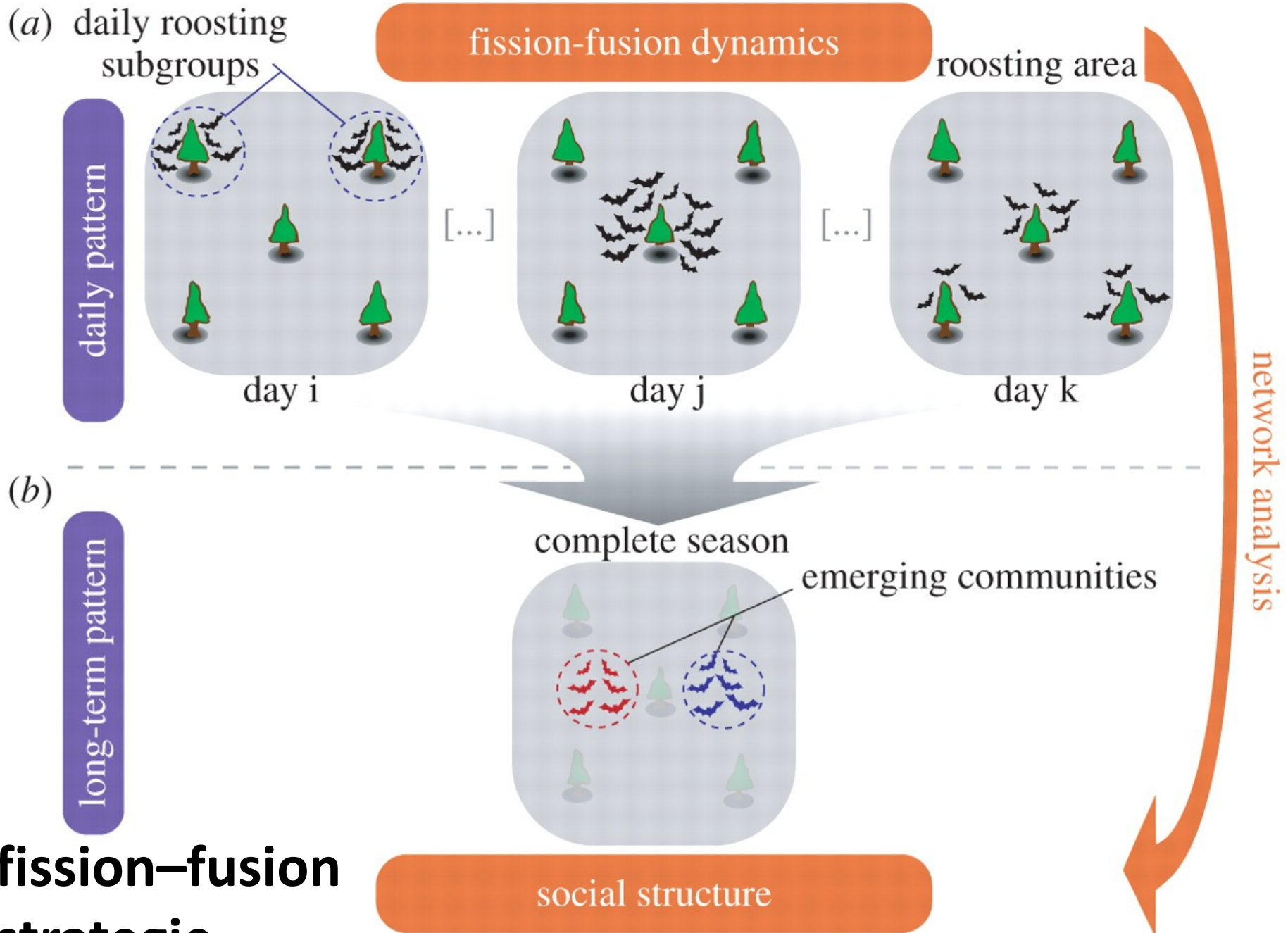
Jude Hirstwood

druhově specifické nároky

náhradní
úkryty –
budky

**fission-fusion
strategie**

Typy úkrytů

- listoví a jiné typy otevřených „úkrytů“
- dutiny ve stromech
- štěrbiny
- jeskyně a podzemní prostory
- lidské stavby

**málo stabilní prostředí
velmi početné úkryty**

© MTNHP - Alexis McEwan

problematické nalezení úkrytu

sdílení více druhy

Table 1. Sex, age, biometry, tracking period and roost site selection of the bats in this study. Coordinates and other data for the four different sites (A-E) can be found in the Material and Methods section. *Last known roost site, **The bat was found dead in roost, ***Three different roosts in scree. Y – calendar year of birth.

Bat no.	Species	Age	U.A. (mm)	Weight (g)	Sex	Location	First-last record	Days in different roost habitats				
								Building	Scree	Rock crevice	Scree or crevice	Manmade underground habitat
1	Northern bat	2Y+	NA	NA	F	A	24. September-12. October 2005	4	2*	0	0	0
2	Northern bat	1Y+	39.3	11.8	M	A	25.-27. September 2006	3*	0	0	0	0
3	Northern bat	2Y+	38.0	10.5	M	B	25.-26. September 2006	0	2*	0	0	0
4	Northern bat	1Y+	38.6	8.5	M	B	30. September-21. October 2007	10*	0	11	0	0
5	Northern bat	1Y+	37.7	9.8	F	B	19. September-8. October 2009	20*	0	0	0	0
6	Whiskered bat	1Y/2Y	34.7	5.5	F	B	29. September-7. October 2010	0	?	?	8*	0
7	Long eared bat	1Y+	41.4	8.0	F	C	21. October-6. November 2009	0	0	13*	0	0
8	Whiskered bat	1Y/2Y	33.2	4.8	F	C	6. October-28. October 2010 (**)	0	0	18*	0	0
9	Northern bat	1Y+	37.7	7.3	M	D	19. September-6. October 2009	5	12*	0	0	0
10	Whiskered bat	1Y+	36.8	5.8	M	D	23. October-9. November 2009	0	7*	5	0	0
11	Whiskered bat	1Y/2Y	34.4	5.5	F	D	9. October-2. November 2010	0	0	13*	0	0
12	Northern bat	1Y+	37.9	9.0	F	B	23. September 2012-6. January 2013 (***)	0	22*	3	1	0
13	Northern bat	2Y+	37.8	8.75	F	E	26. September 2012	1*	0	0	0	0
14	Northern bat	1Y+	37.5	8.0	M	E	26. September 2012	1*	0	0	0	0
15	Daubenton's bat	2Y+	37.5	9.25	M	E	26. September-30. September 2012	0	0	1*	0	1
16	Daubenton's bat	1Y+	36.8	8.75	M	E	30. September 2012	0	0	1*	0	0
17	Daubenton's bat	1Y+	37.0	8.25	M	E	No records	0	0	0	0	0
18	Daubenton's bat	1Y+	36.0	7.5	M	E	No records	0	0	0	0	0

**vysoká mobilita mezi i
uvnitř úkrytu**

Jaroslav Červený

**morfologická
přizpůsobení**

Paul Webala

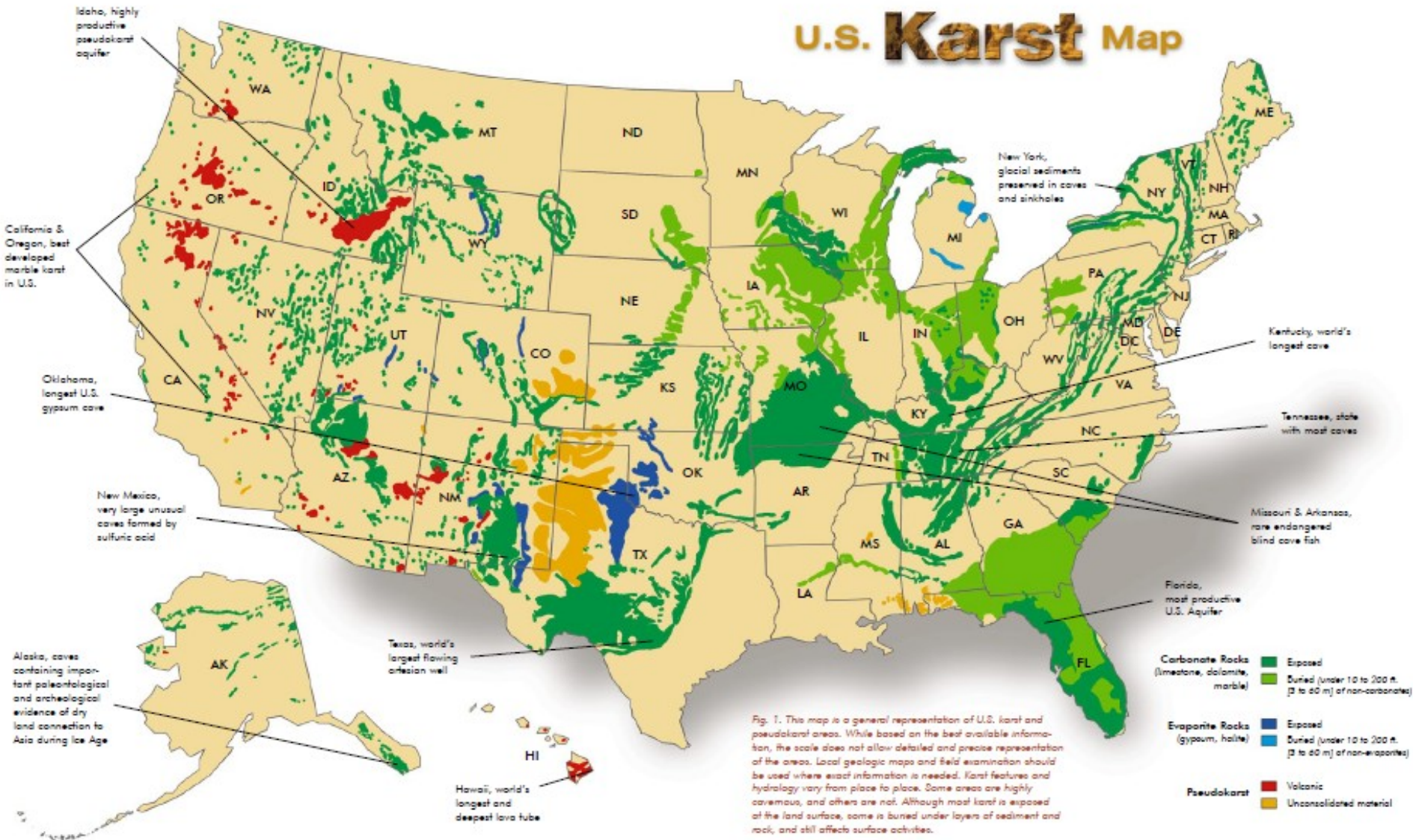
Typy úkrytů

- listoví a jiné typy otevřených „úkrytů“
- dutiny ve stromech
- štěrbiny
- jeskyně a podzemní prostory
- lidské stavby

málo početné shlukově v krajině

U.S. Karst Map

malá část vyhovuje a je využívána

System JESO v ČR

2227 jeskyní a
propastí

z toho
1771 krasových
456 pseudo-
krasových

**tvorba velkých agregací
ovlivnění úkrytu**

Merlin Tuttle, Bat Conservation International

pro letní kolonie
pouze v některých
oblastech, jinak
pouze zimoviště

Typy úkrytů

- listoví a jiné typy otevřených „úkrytů“
- dutiny ve stromech
- štěrbin
- jeskyně a podzemní prostory
- lidské stavby

různé typy staveb po celém světě

Ulrike Loehr

synatropizace

synatropizace

specializace

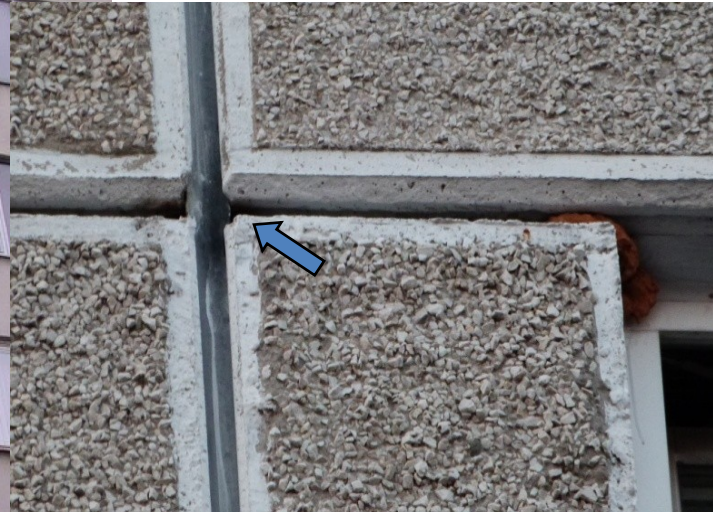
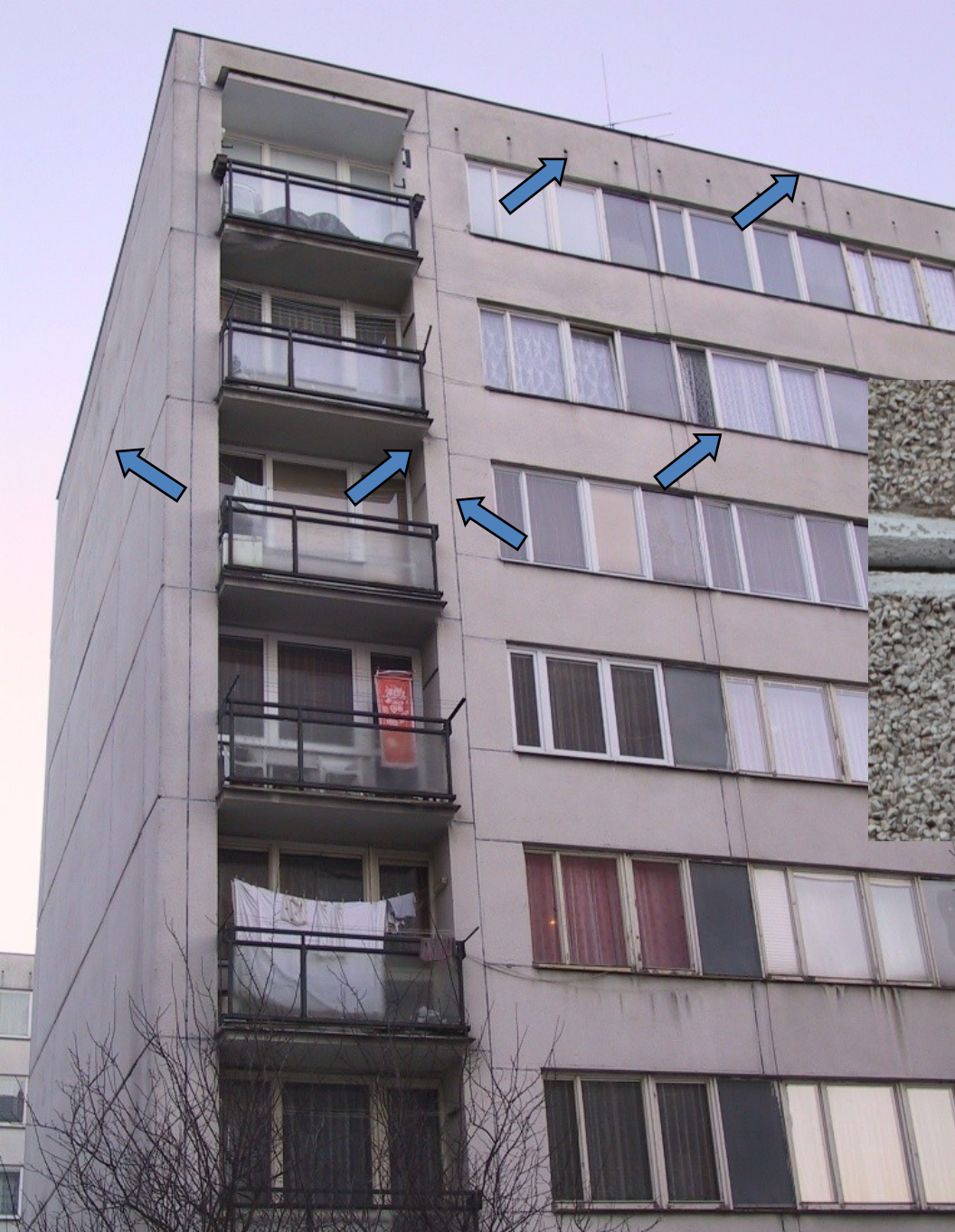

Ivo Krejčíř

synurbanizace

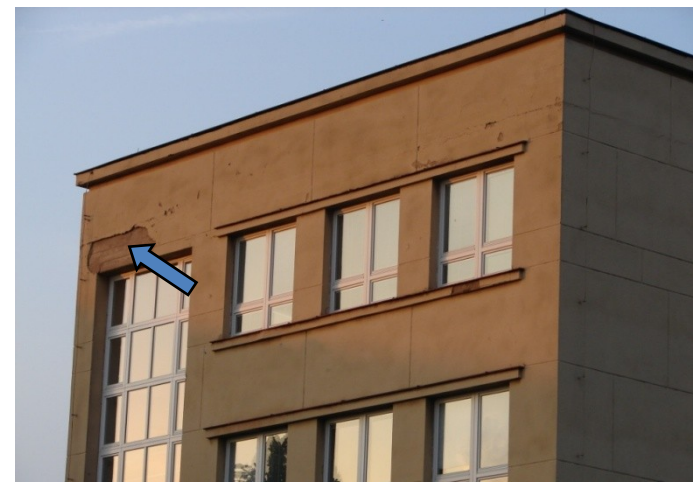

Úkryty – bytové domy panelové

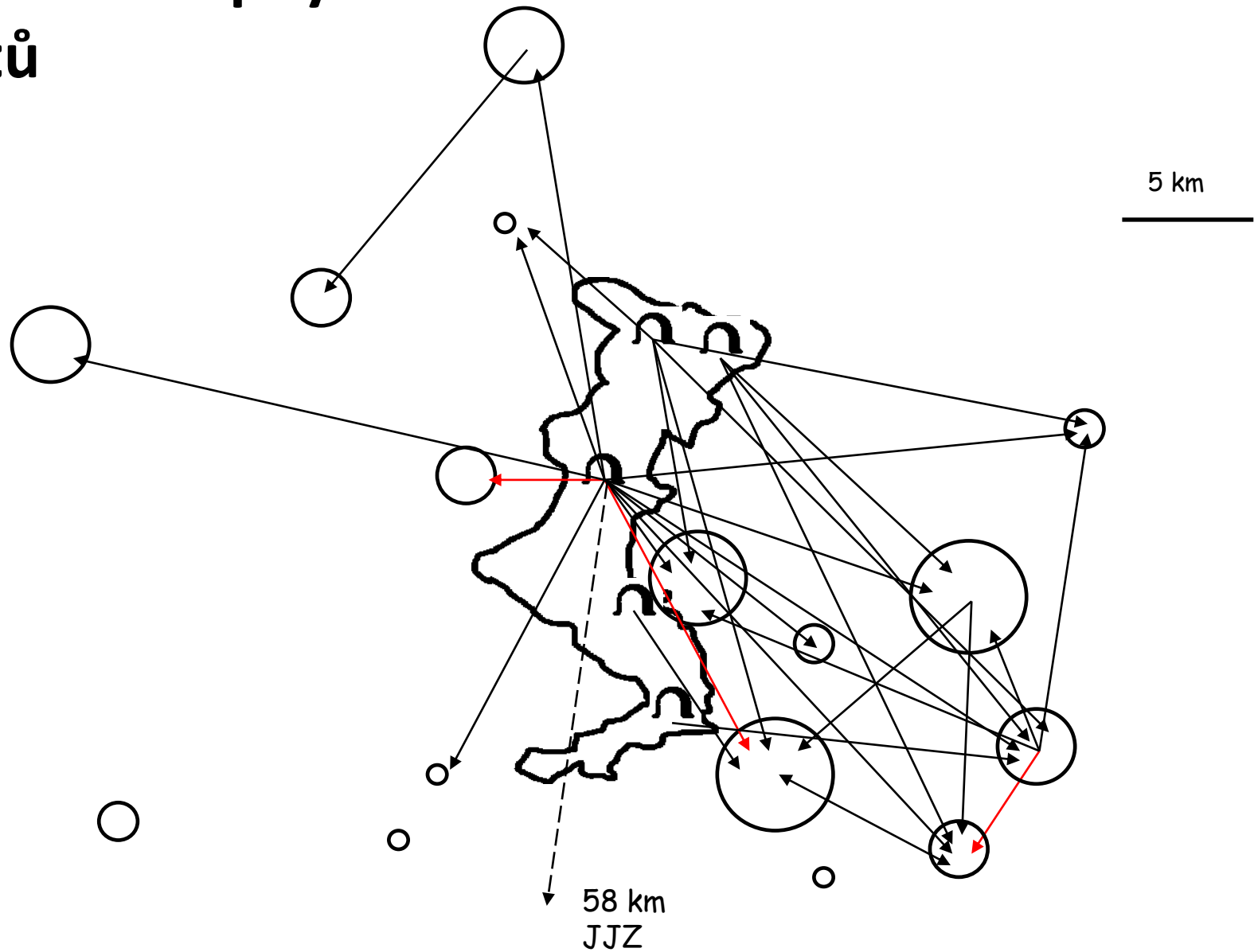

Úkryty – bytové domy nepanelové

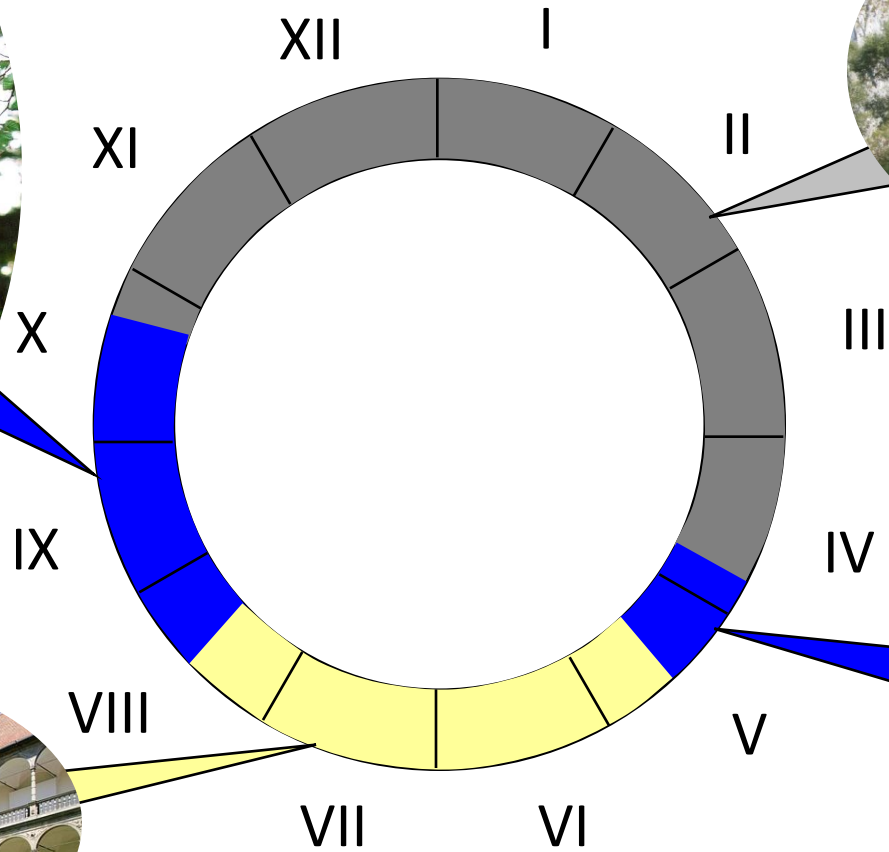
znalost dostupných úkrytů

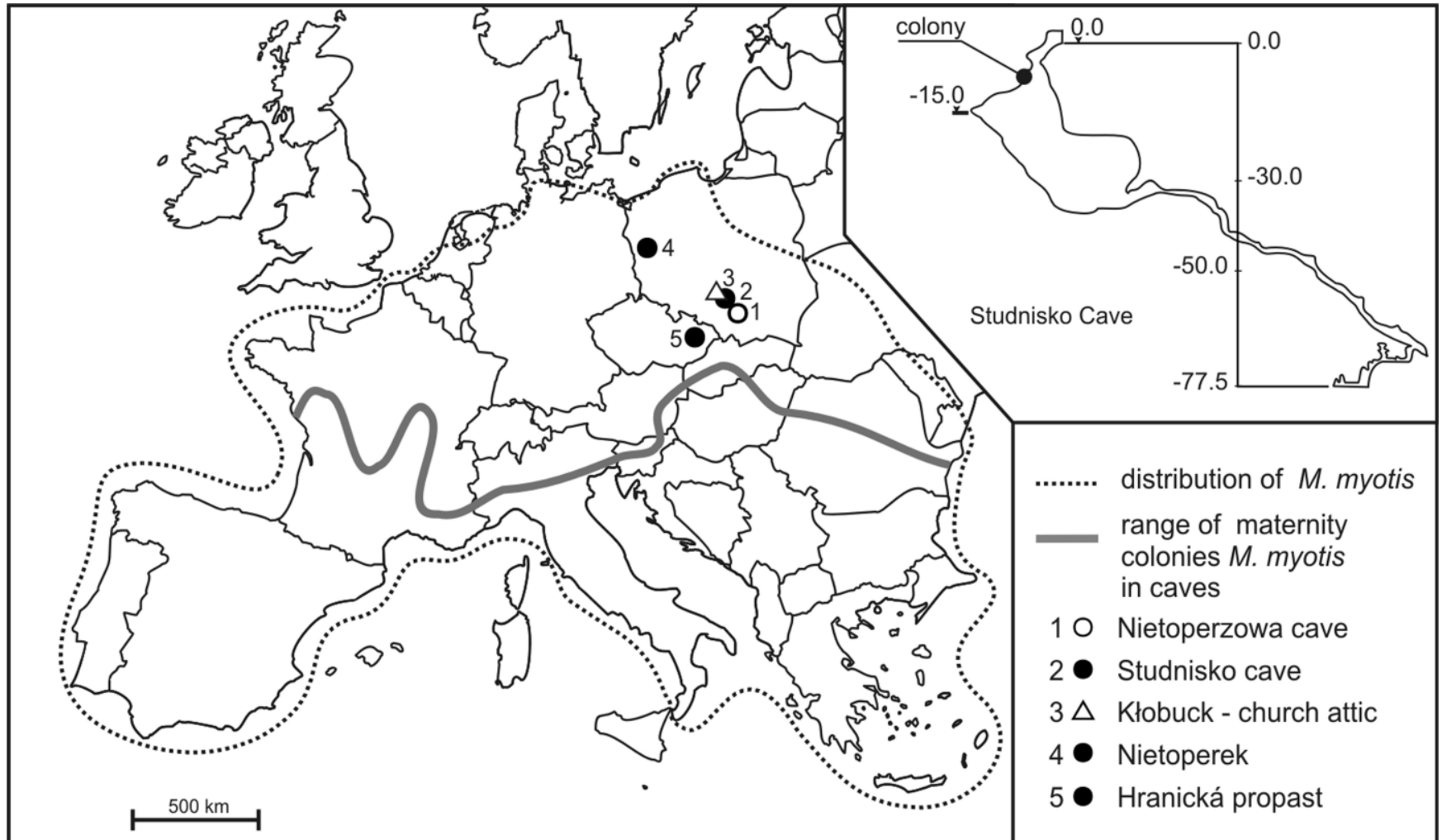
5 km

58 km
JJZ

Časová variabilita

Prostorová variabilita

Úkryty

Výhody

- ochrana před počasím
- ochrana před predátory
- levnější termoregulace
- menší náklady na přelety na loviště
- sdílená mateřská péče
- přenos informací
- vyloučení kompetice s jinými živočichy

Nevýhody

- vazba na limitovaný počet úkrytů
- nebezpečí zániku úkrytu (zejména vlivem lidské činnosti)
- rychlejší přenos nemocí nebo parazitů
- zviditelnění pro predátory

Hibernace

Torpor and hibernation

- heterotermie
- ekofyziologické aspekty
- behaviorální adaptace

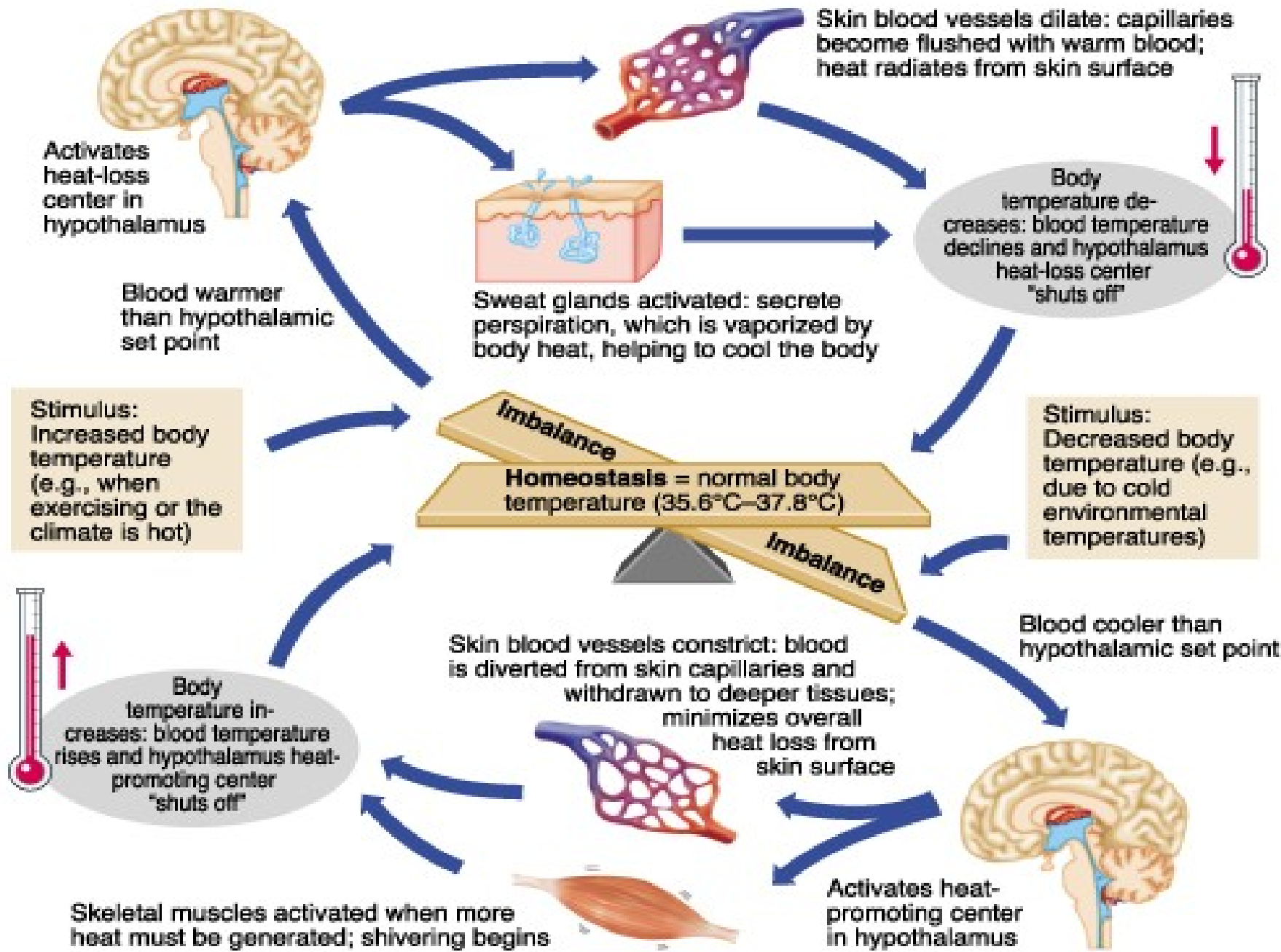
Endotermie

Živočichové

udržují teplotu těla metabolizací
potravy a tvorbou vnitřního tepla

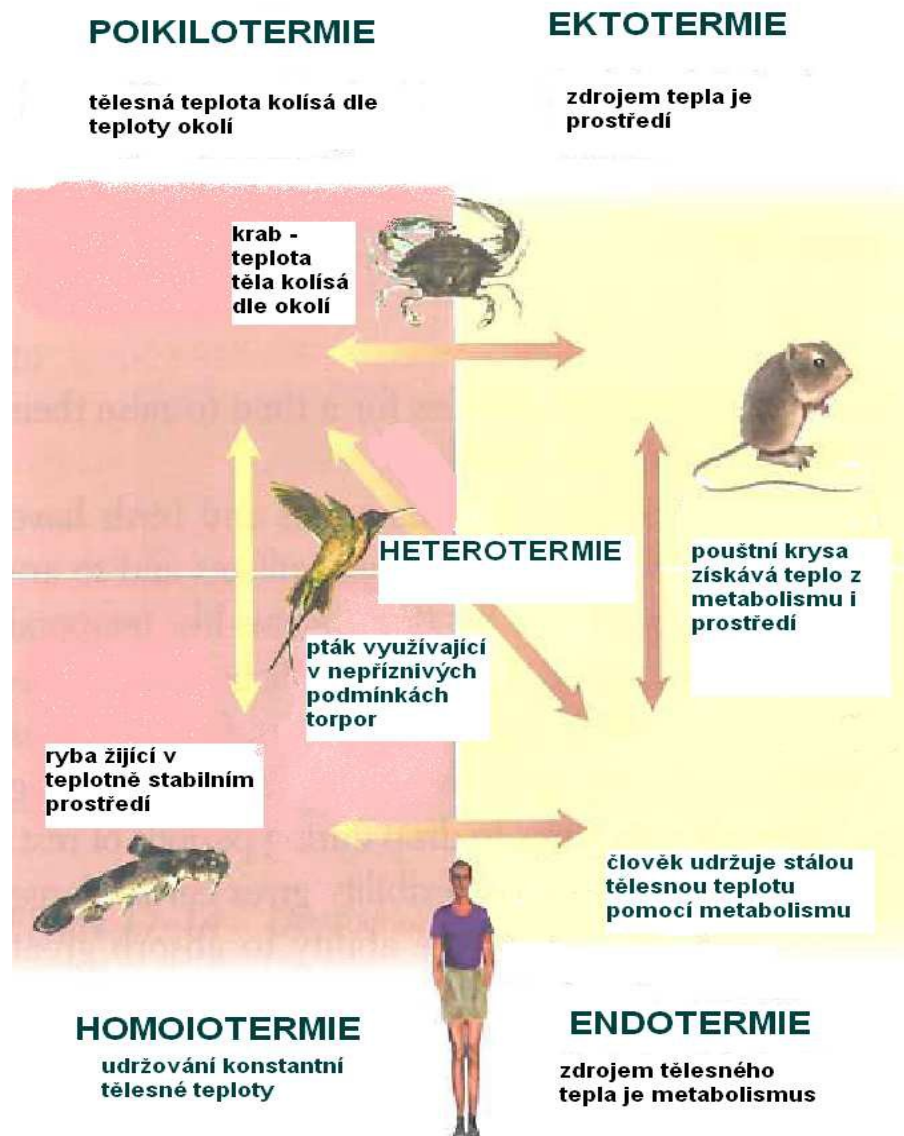
Výhoda nezávislost na klimatu

Nevýhoda vysoká energetická
 náročnost

Homoiotermie -
stále aktivní

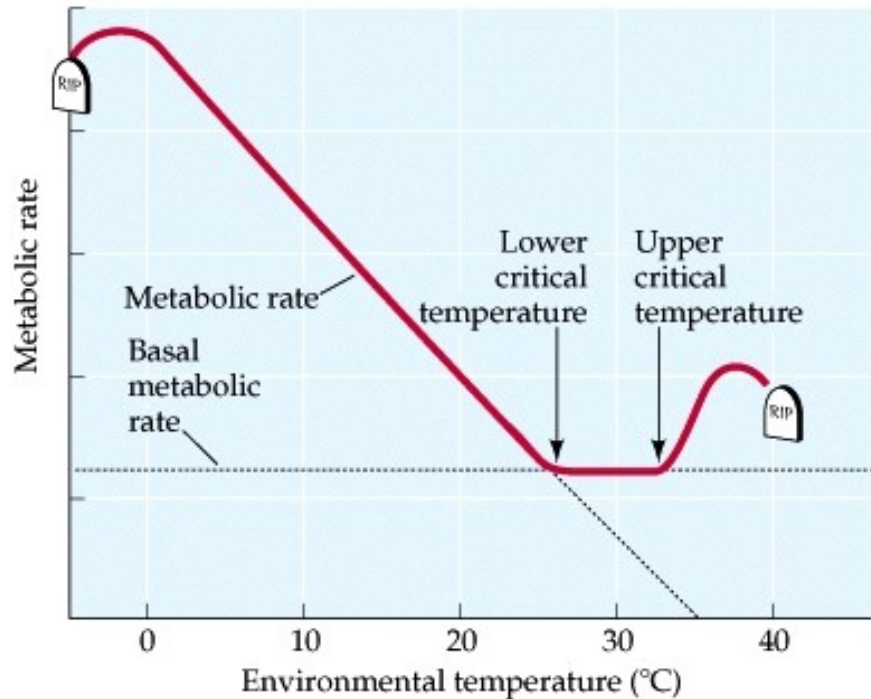
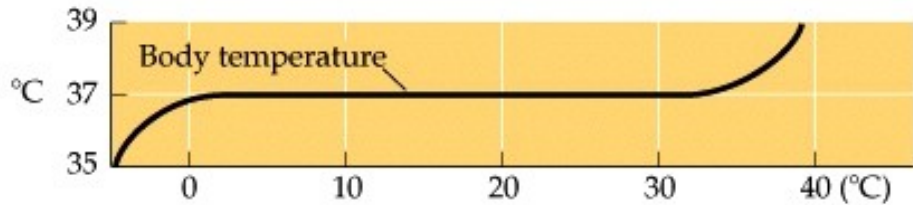
Heterotermie -
aktivně regulují
svoji tělesnou
teplotu

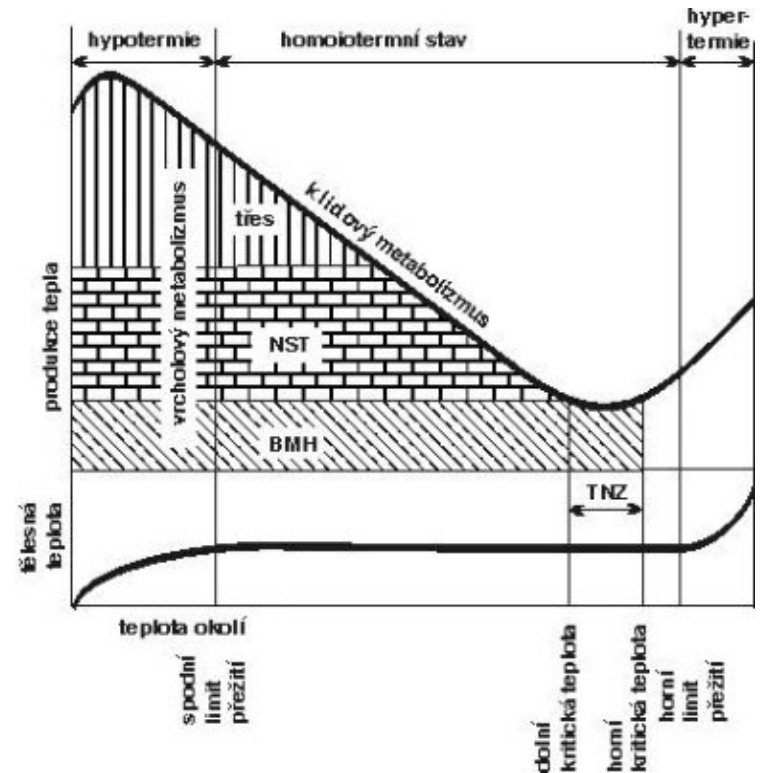
Heterotermie

- jedna ze strategií reakce organismu na snižující se teplotu prostředí
- využití fyziologických mechanismů **strnulosti a hibernace**
 - kontrolovaný proces, dovolující snížení teploty těla na úroveň blízkou teplotě okolního vzduchu, respektive její opětovné zvýšení díky nashromážděným zásobám energie
 - minimalizace energetických ztrát v nepříznivém období

Termoneutrální zóna

© 2001 Sinauer Associates, Inc.

Heterotermie u netopýrů

Heterotermie u netopýrů

- **STRNULOST** (torpor) - je schopnost snížit teplotu těla a udržet ji v určitém úzkém rozpětí bez ohledu na vnější prostředí
- **ZIMNÍ SPÁNEK** (hibernace) - je vlastně prodloužený torpor (dny, týdny i měsíce) v odpovědi na dlouhodobý pokles vnější teploty a nedostatek potravy

Strnulost

pokles teploty okolí pod termoneutrální zónu jedince v mimohibernačním období

-
- využití energetických zásob pro udržení tělesné teploty na potřebném stupni, což je v některých případech nezbytné (např. kojící samice)
 - kontrolovaný vstup do stavu **strnulosti**, dovolující minimalizovat metabolické potřeby
- faktory – teplota, dostatek potravy, celkový stav zvířete
 - od hibernace se strnulost odlišuje vyšší hladinou metabolismu a zachováním denní periody probouzení synchronizované se soumrakem

Hibernace

- dochází pravděpodobně ke změně kontroly procesu probouzení tj. potlačení funkce biologických hodin (zřejmě vlivem určitých hormonů), které se podílí na pravidelném nástupu aktivity za soumraku
→ prodloužený stav strnulosti

Fyziologie hibernace

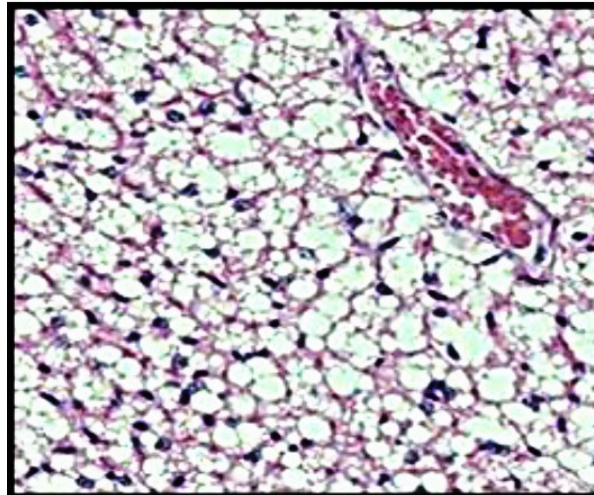
- s kontrolovaným ochlazováním těla klesá intenzita metabolismu a životních pochodů
 - tepová frekvence 4-20/min (asi 800/min při letu)
 - tok krve periferními oblastmi těla je odstaven
 - pomalý nepravidelný dech s dlouhou klidovou (až 60-90 min) a krátkou ventilační fází
 - celkový metabolismus klesá asi na 1/150 základního stavu

Energetické zásoby

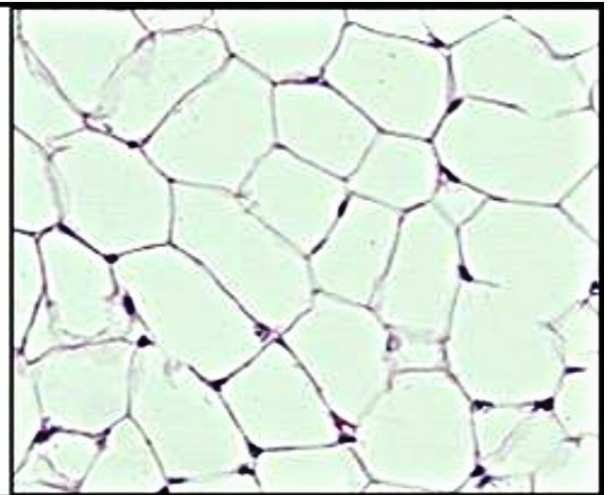
- hlavní fyziologický faktor nutný k zajištění procesu aktivního probouzení v těle ve formě tuku (glykogenu)
- intenzivní ukládání díky častějšímu vstupu zvířete do strnulosti během podzimu (impulsem je zkracující se světelná perioda)

Energetické zásoby

- dvě formy tukové tkáně
 - » WAT (bílá tuková tkáň) – izolace, zásoba energie
 - » BAT (hnědá tuková tkáň) – metabolická přeměna energeticky bohatých látek z krve za produkce tepla

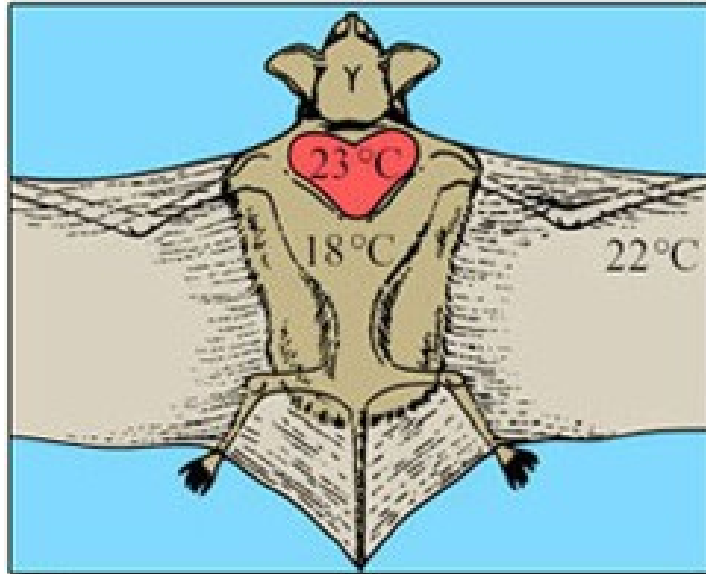

GOOD BROWN FAT

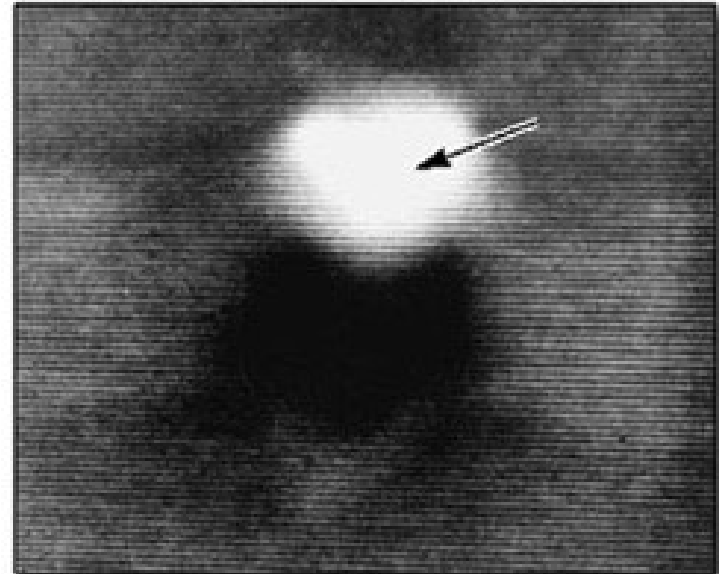

BAD WHITE FAT

Energetické zásoby

(a)

(b)

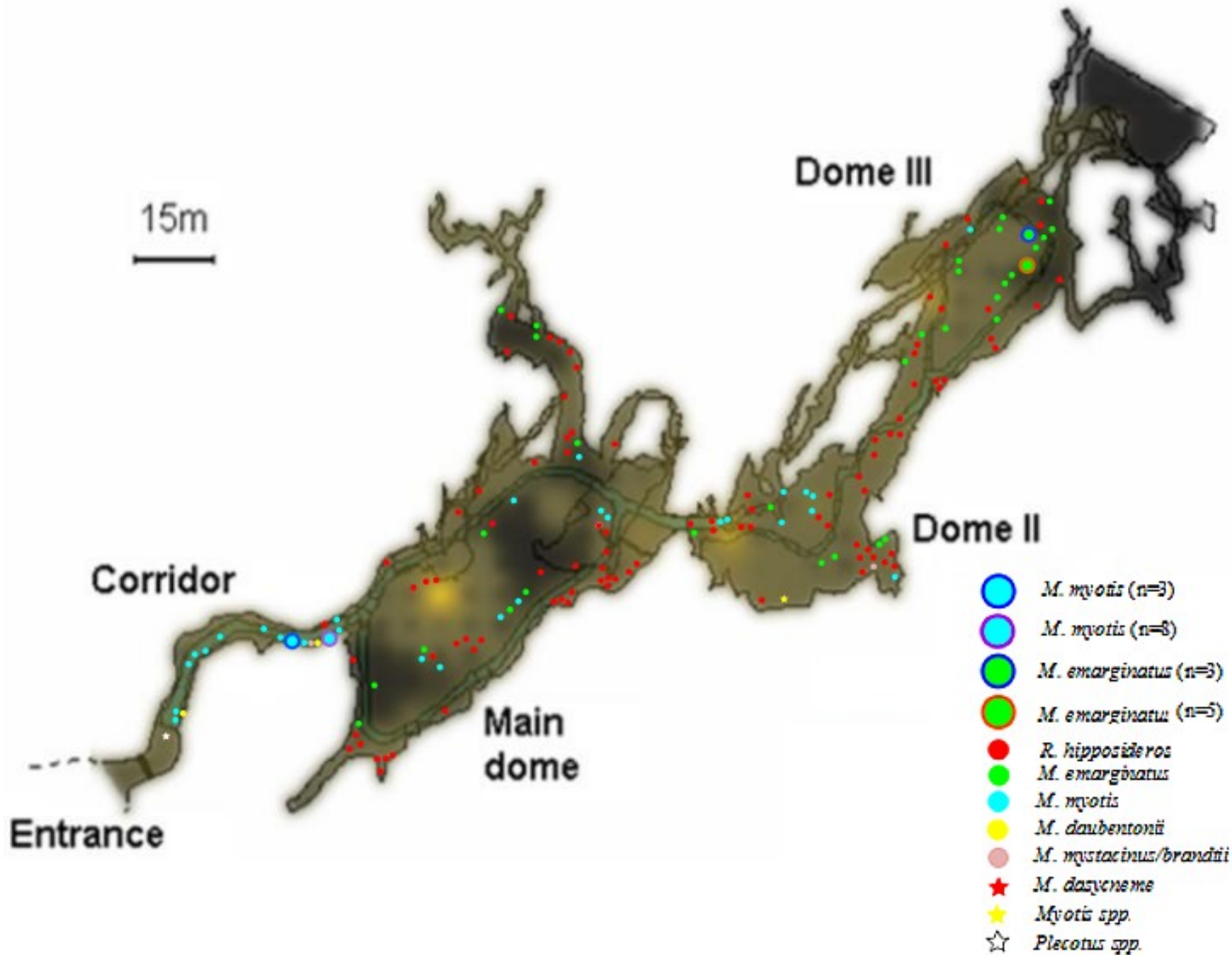
- 20-30% z hmotnosti těla na počátku hibernace
- doba probouzení se pohybuje v závislosti na okolní teplotě a velikosti jedince kolem 30-60 min

Ekologické faktory

- úspěšná hibernace je ovlivněna řadou klimatických (teplota, vlhkost, proudění vzduchu) a ekologických (pohlaví, staří) faktorů
- vliv na distribuci jedinců v rámci zimoviště, aktivitu, populační změny v průběhu zimování
- trend zvyšování počtu jedinců v předních, teplotně variabilních částech zimovišť

Geografické aspekty

- denní strnulost je využívána i jinými skupinami netopýrů
- v subtropech homoiotermní i heteroiotermní populace druhu
- kaloni téměř výhradně homoiotermní

Rozmnožování

Mating behaviour

- sezónnost
- etologické projevy
- sociální organizace populací

Základní strategie

K - stratégové

- malý počet mláďat
- dlouhá doba březosti
- dlouhá doba péče
- vysoký význam učení a sociálních vztahů

Obecná charakteristika

Samec

počátek říje – říje a páření – pohlavní klid –
počátek dalšího cyklu

Samice

říje a páření – oplození vajíčka – vývoj
zárodku – porod a kojení – pohlavní klid –
říje a počátek dalšího cyklu

Změny rozmnožovacího cyklu

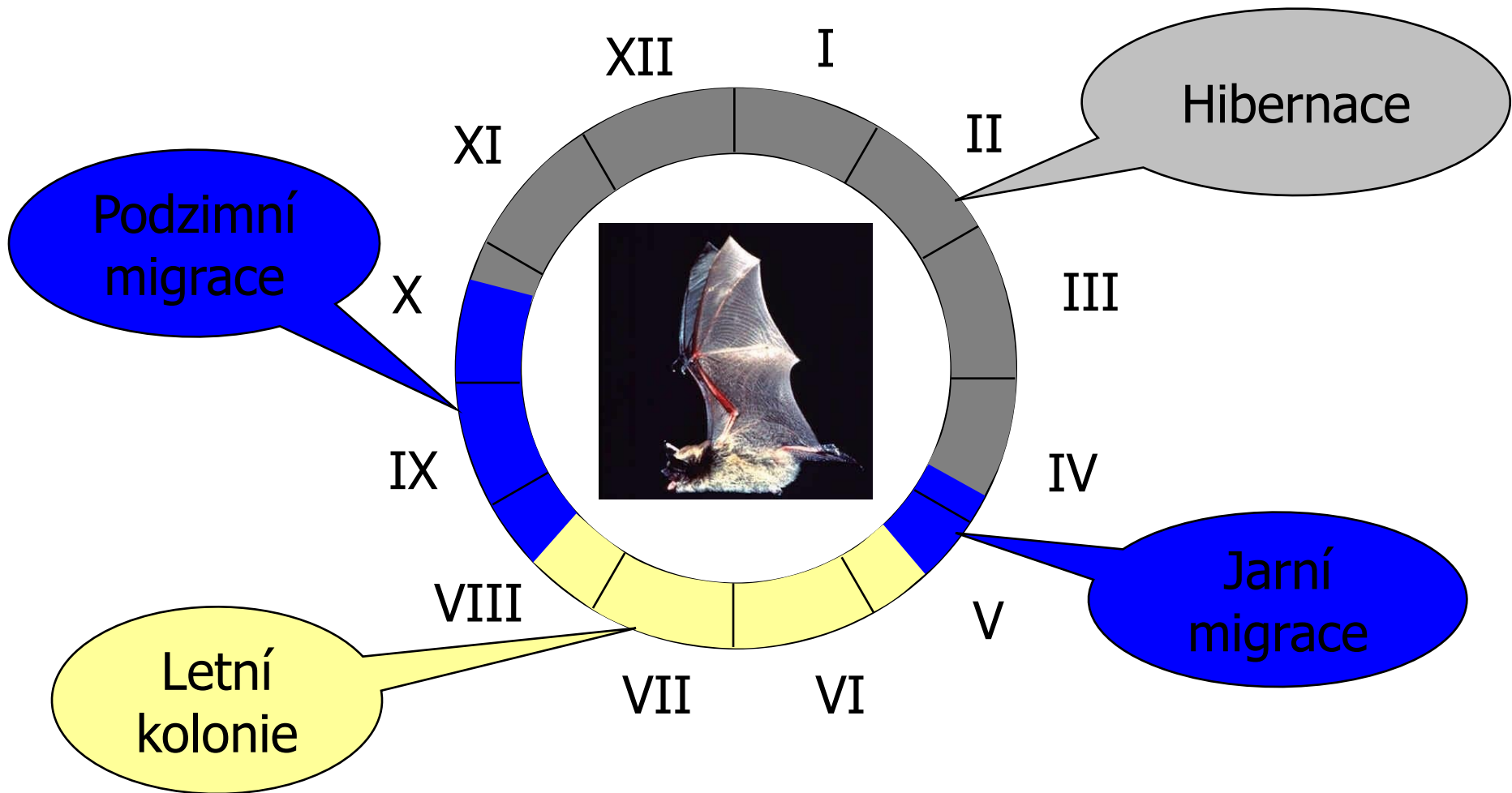
- zkrácení pohlavního klidu
- **vnitro-populační synchronizace**
- prodloužení rozmnožovacího cyklu

- počet vrhů
 - polyestrické druhy – nesynchronní a synchronní
 - monoestrické druhy

Prodloužení rozmnožovacího cyklu

- prodloužení obou fází
- prodloužení pohlavního klidu
- jiné mechanismy
 - zpožděné oplození
 - utajená březost
 - zastavení vývoje ve fázi blastuly

Život netopýra

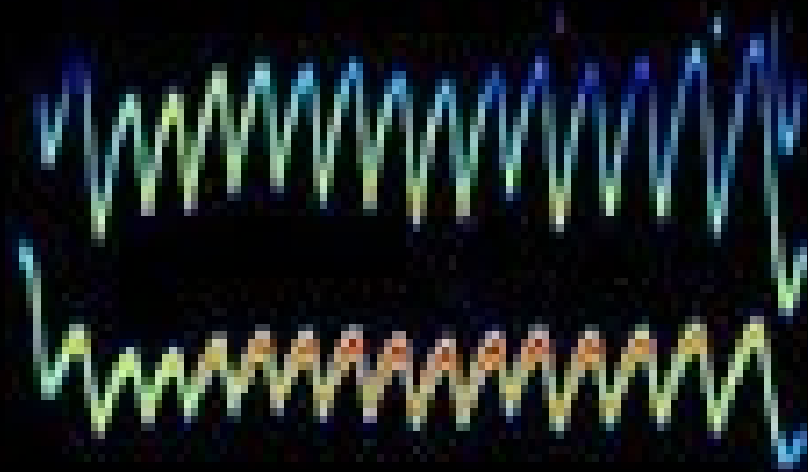

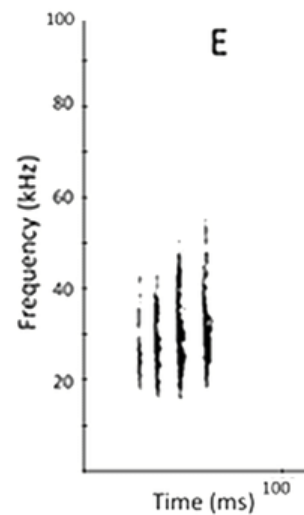
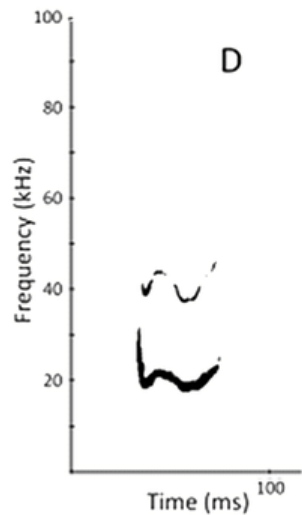
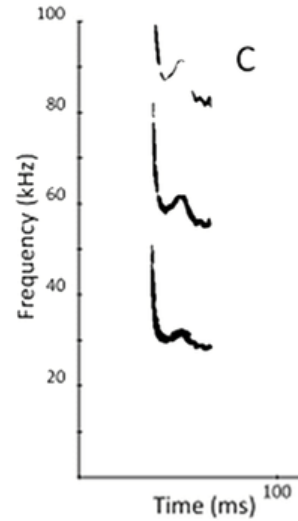
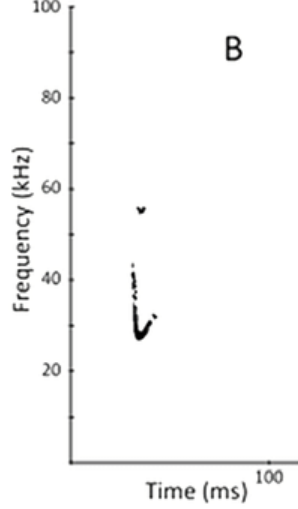
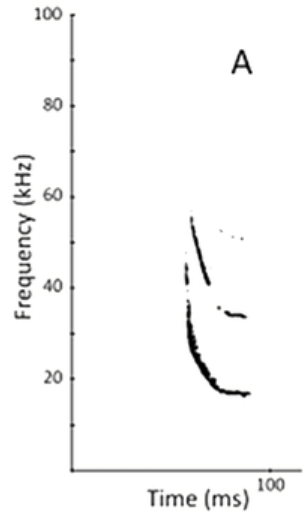
Sezónní úpravy cyklu

- velké rozšíření až kosmopolitní druhy
- monoestrické všechny populace
- všechny typy rozmnožovacích cyklů

Etologie rozmnožování

- ve správný čas na správném místě
- námluvy (hlasové projevy)
- sociální diferenciace
- zasnubní chování

Sociální hlasy *Pipistrellus nathusii*

- komplikovaná struktura
- různé významy

Sociální diferenciace

Etologie rozmnožování

- porody
- péče o mládě
- pachové značky
- předávání informací
- odstav – rozpac

Sociální organizace

- celoročně stálé populace
 - energeticky méně náročné
 - **rozdělení teritoria**
 - harémové uspořádání (stabilní nebo proměnlivé)

Sociální organizace

- sezónně cyklické populace
 - sezónnost potravy
 - **oddělené letní kolonie**
 - obsazování úkrytů (individuální strategie vs. sociální strategie)

Sociální strategie

- migrace
- orientace
- předávání informací

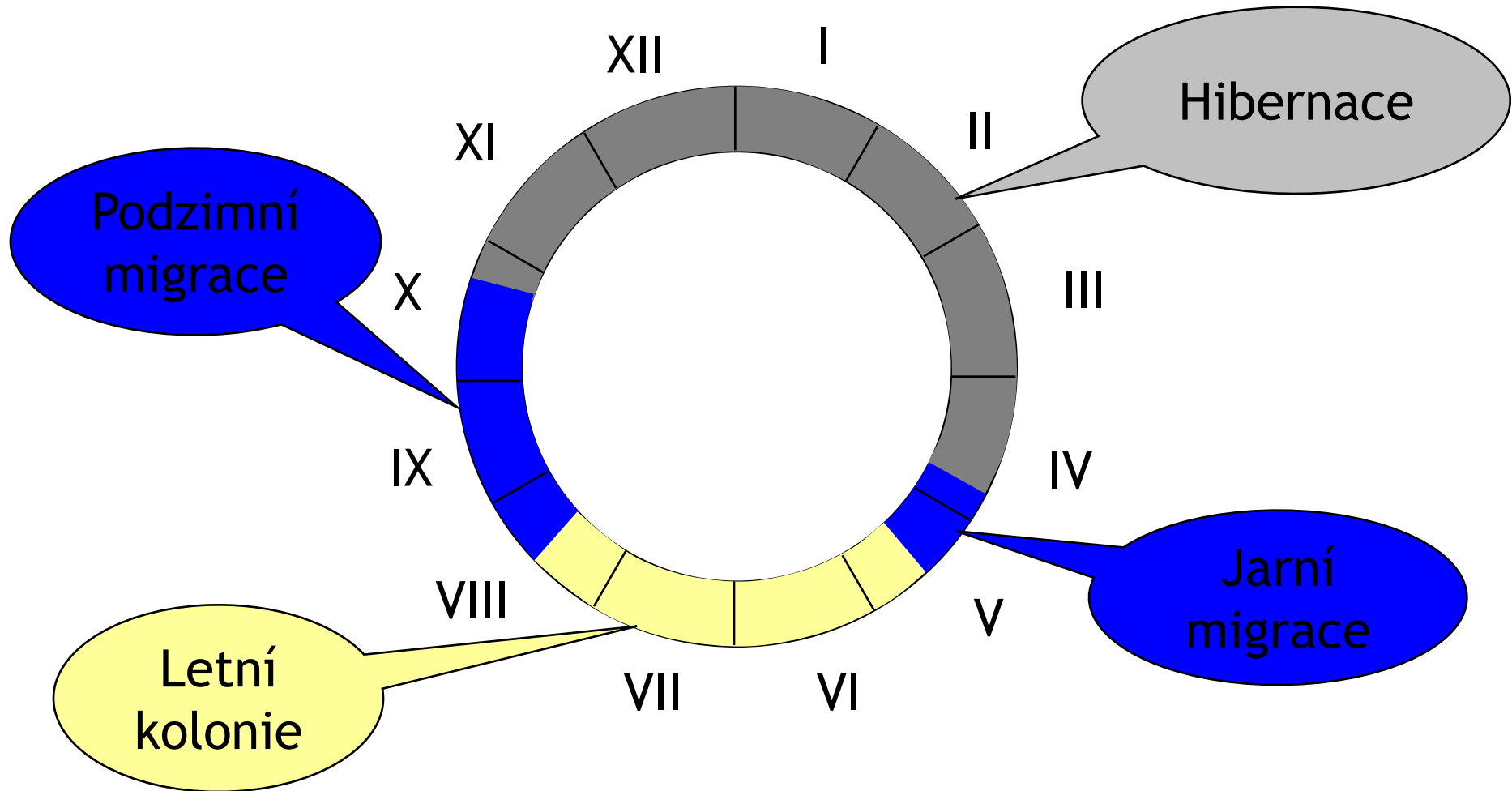
Aktivita netopýrů

Flight activity

- roční cyklus aktivity
- denní cyklus aktivity
- změny aktivity

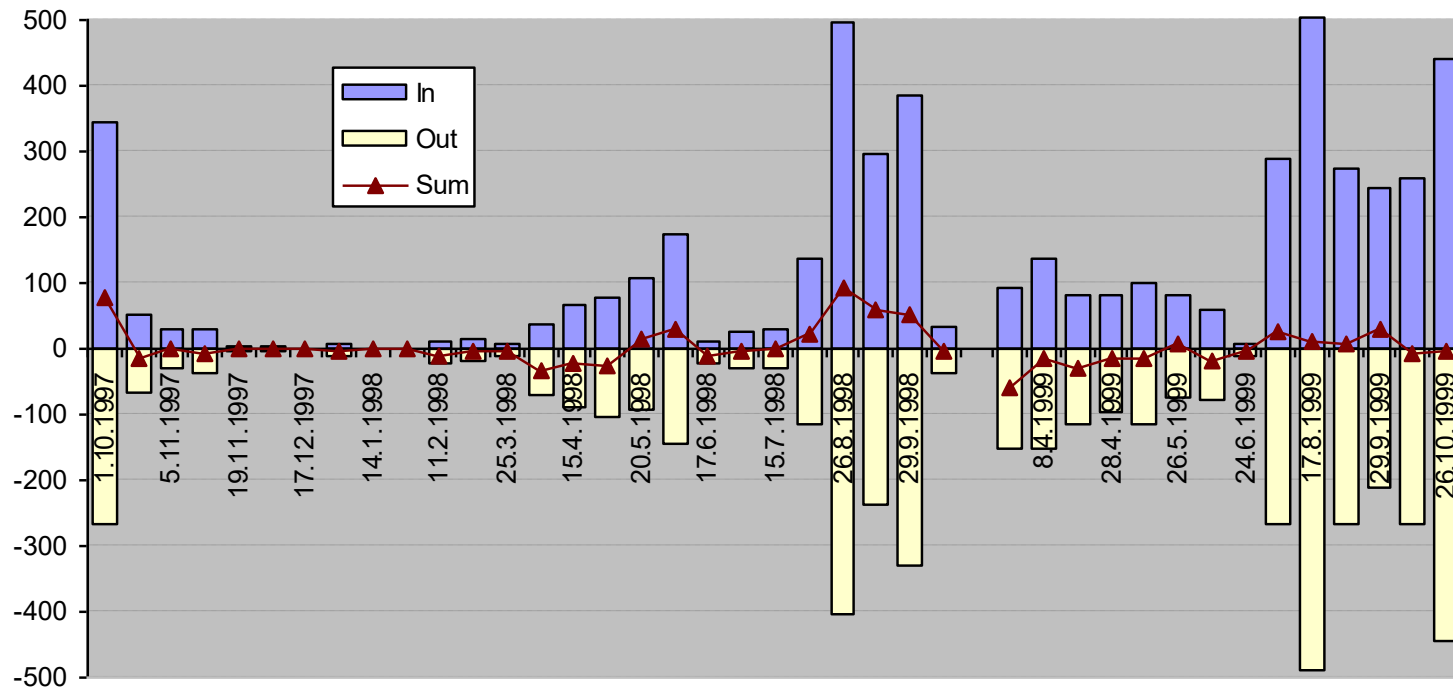

Roční cyklus aktivity

ZIMOVÍŠTĚ

Letová aktivita u vchodu jeskyně

● A: 5.11.-25.3.

● B: 31.3.-9.6.

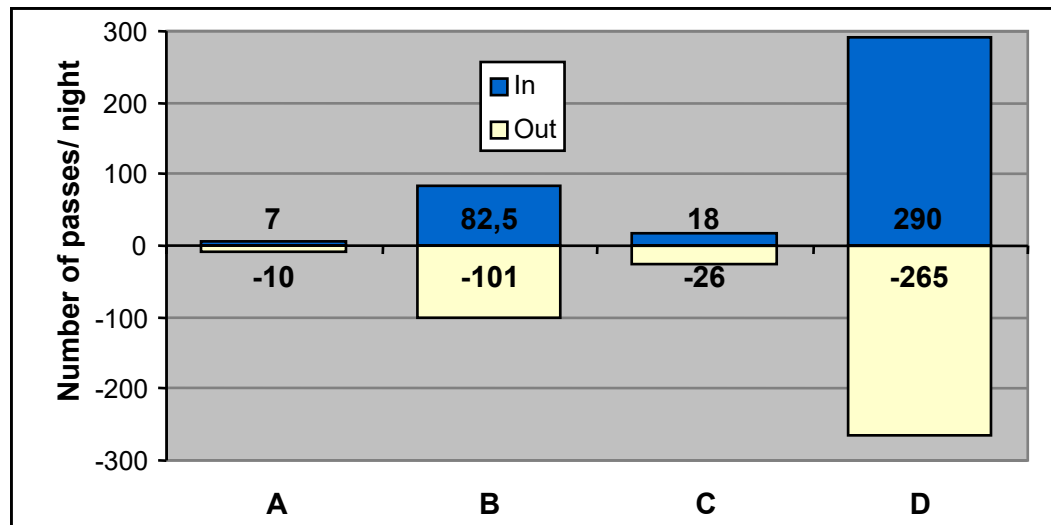
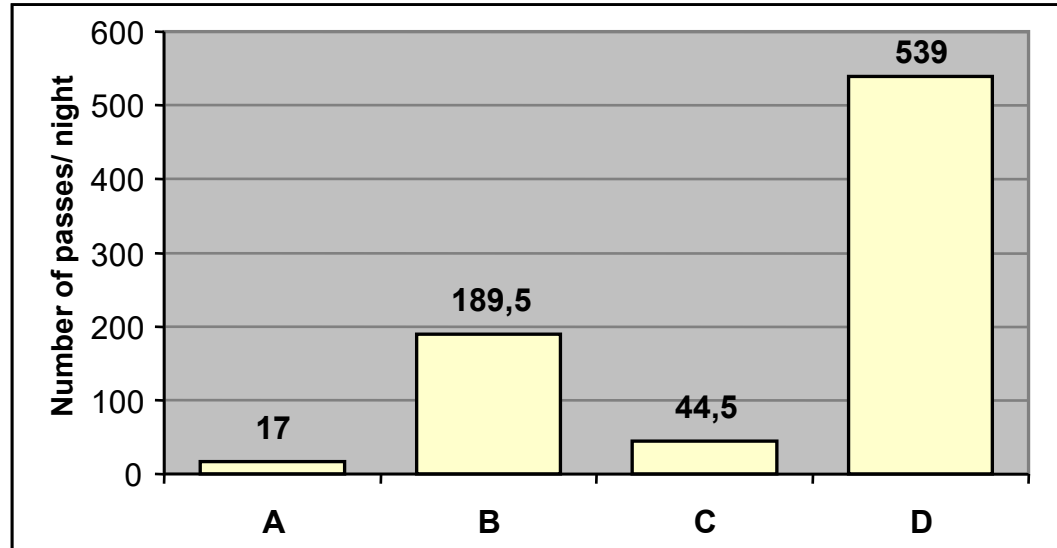
● C: 17.6.-15.7.

● D: 29.7.-26.10.

• B:

∅ B1: 31.3.-
15.4.

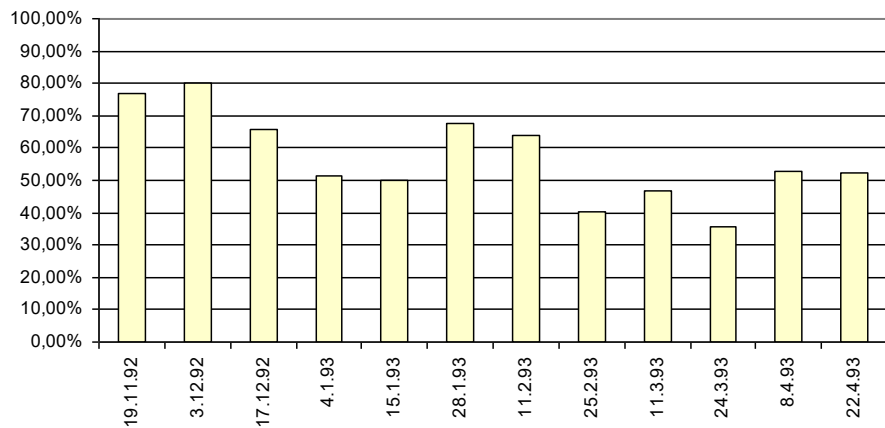
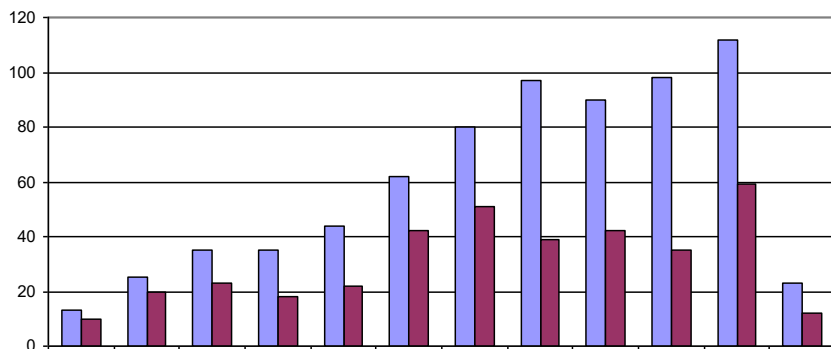
∅ B2: 22.4.-9.6.

Aktivita uvnitř jeskyně

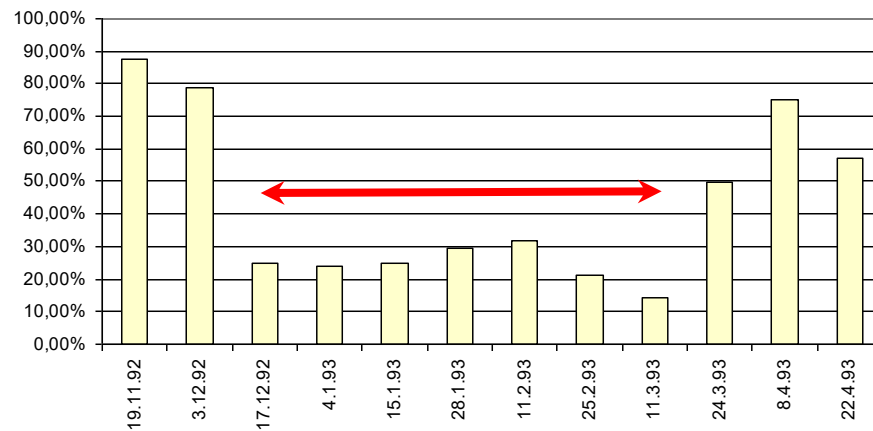
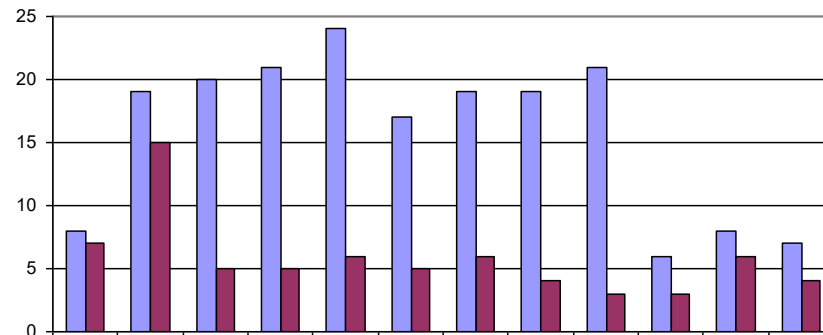
M. myotis

■ Celkový počet Mmyo
■ Počet nových nálezů Mmyo

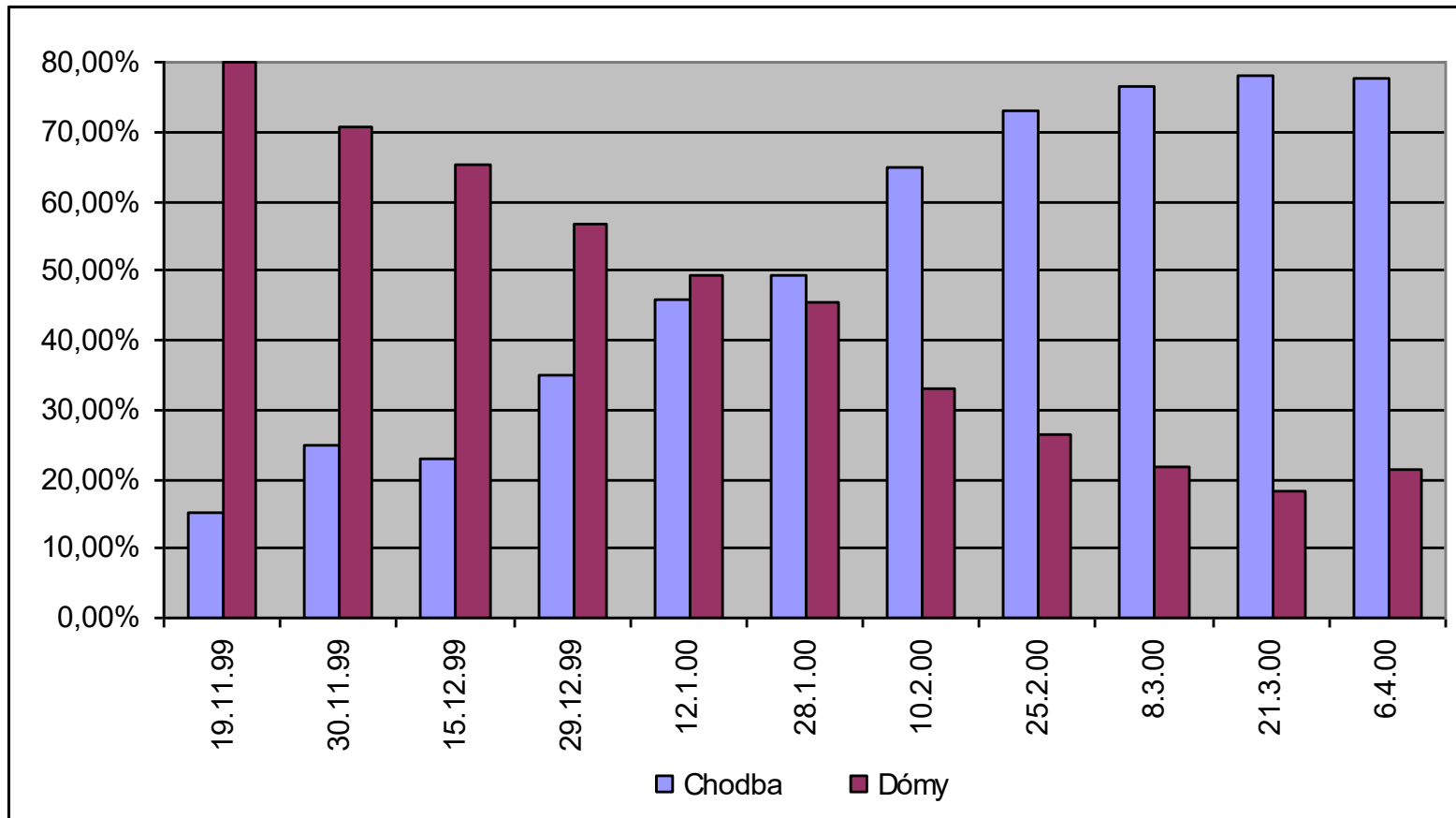

R. hipposideros

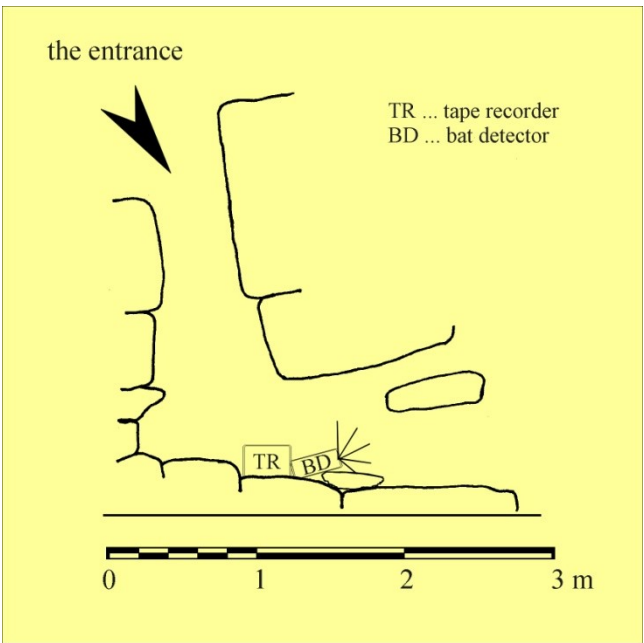
■ Celkový počet Rhip
■ Počet nových nálezů Rhip

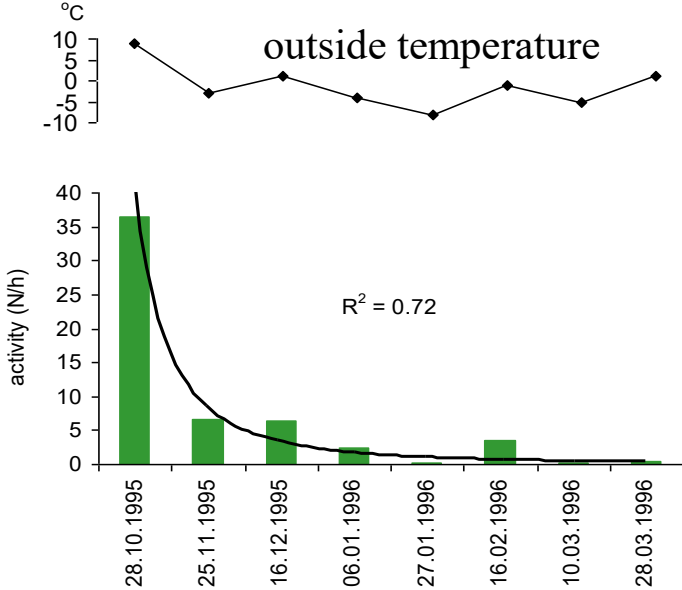
Aktivita na zimovišti

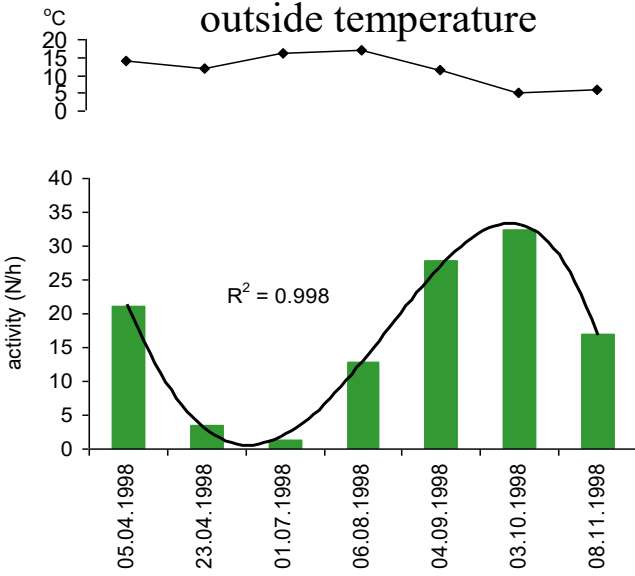
Aktivita *R. hipposideros* ve vchodu jeskyně

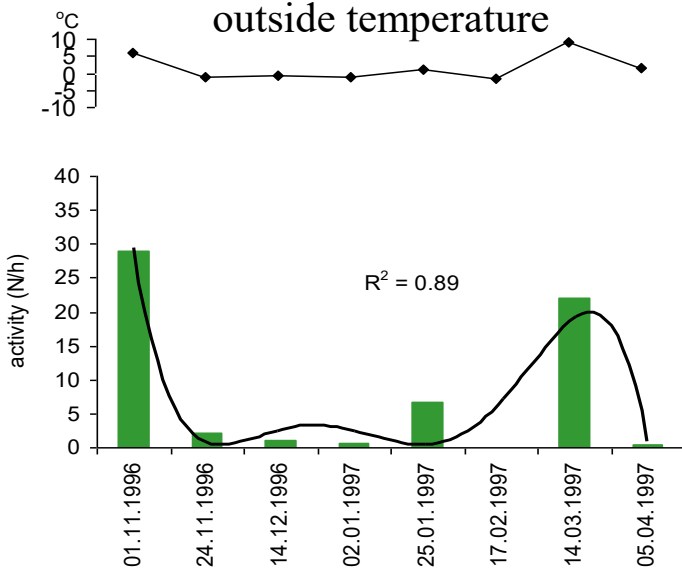
Winter 1995/1996

Summer 1998

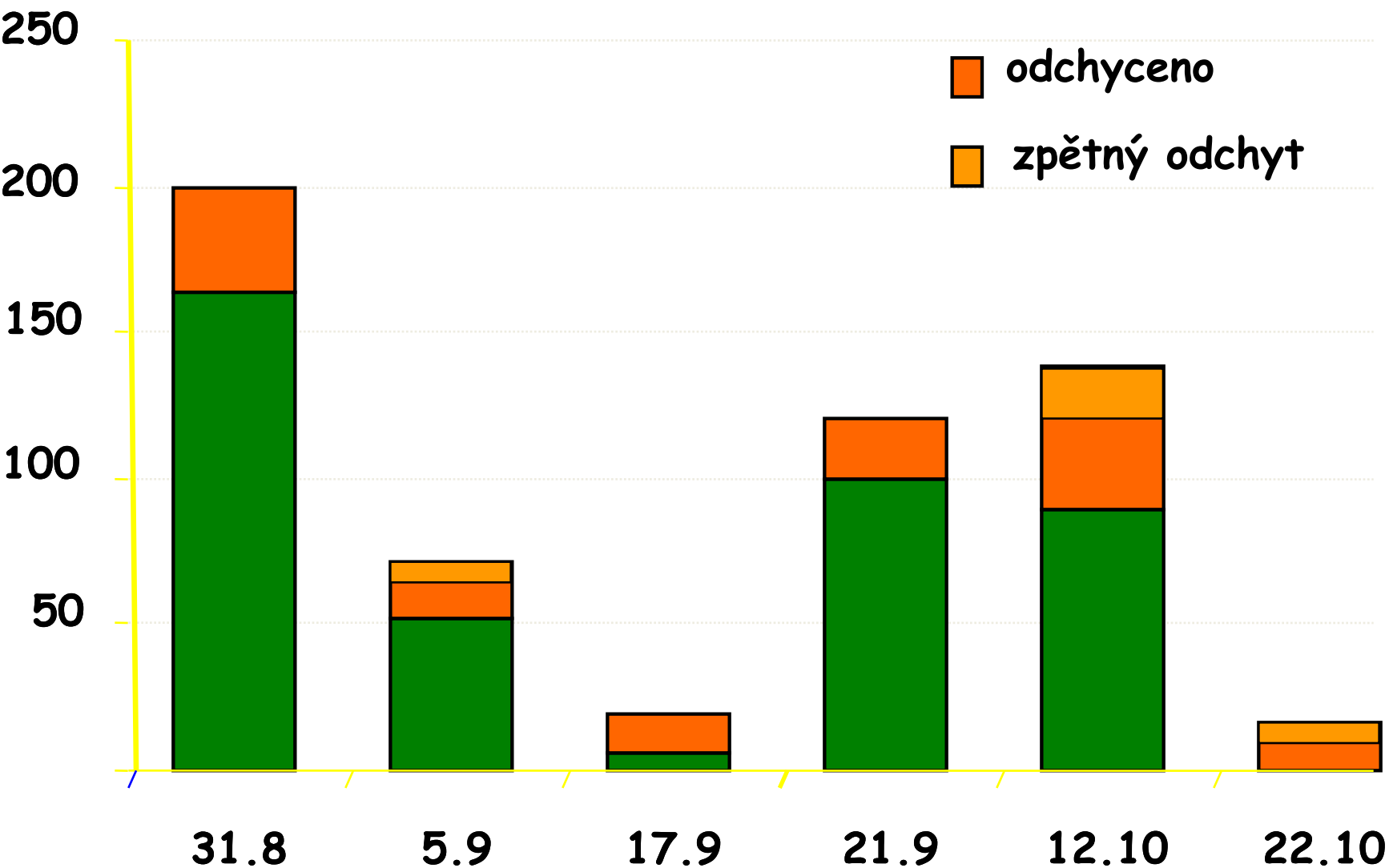

Winter 1996/1997

LETNÍ KOLONIE

Velikost kolonie

„podzimní kolonie“

- značné kolísání početnosti
- nepravidelné přesuny mezi úkryty
- objevují se dospělí samci
- vymizení dospělých samic
- váha mláďat nestabilní

migrace

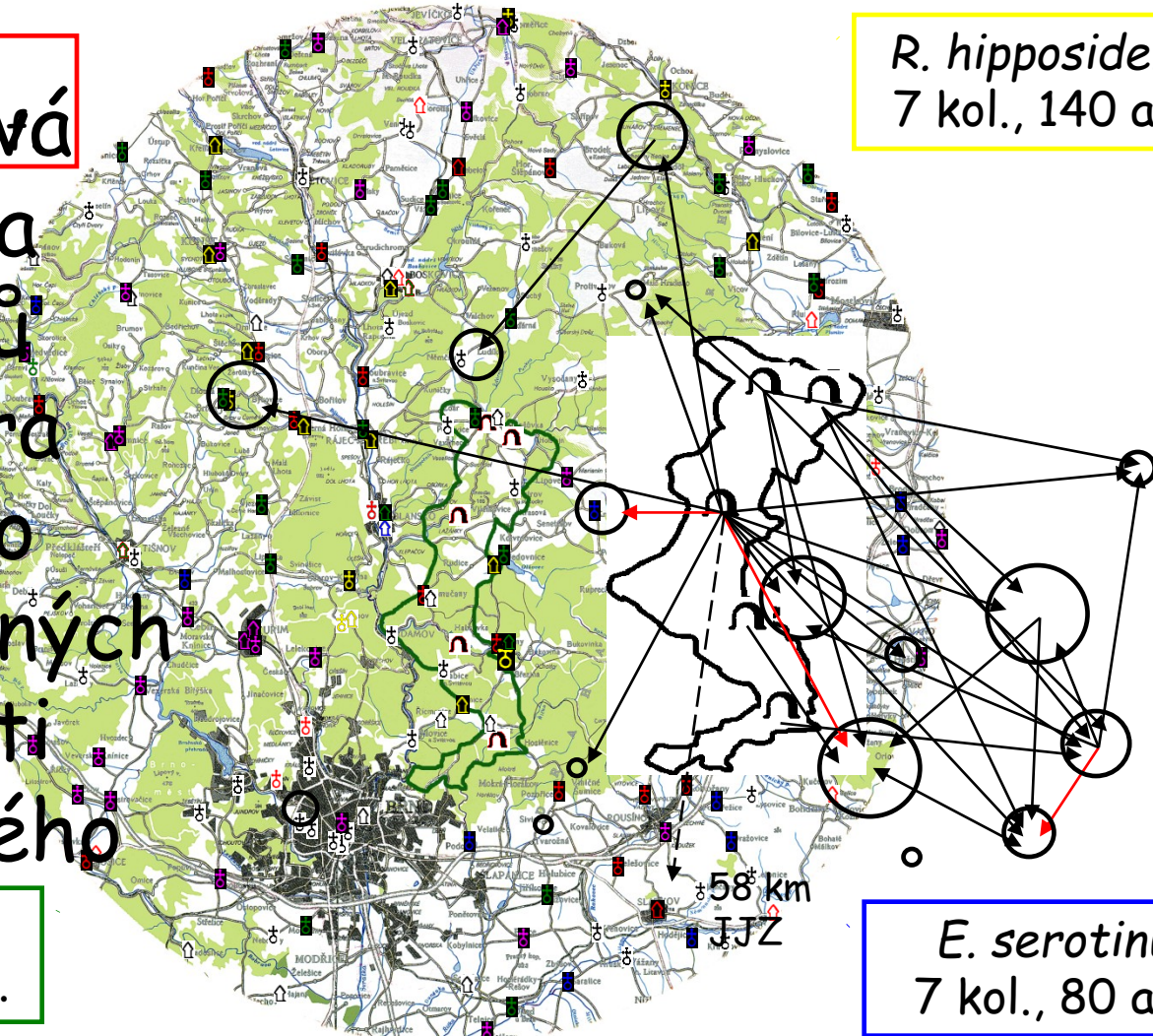
M. myotis
17 kol., 140 a. f.

R. hipposideros
7 kol., 140 a. f.

aktivita
jedinců
netopýra
velkého
kroužkovaných
v oblasti
Moravského

P. a. krasus
11 kol., 136 a. f.

E. serotinus
7 kol., 80 a. f.

5 km

58 km
IJZ

Migrace

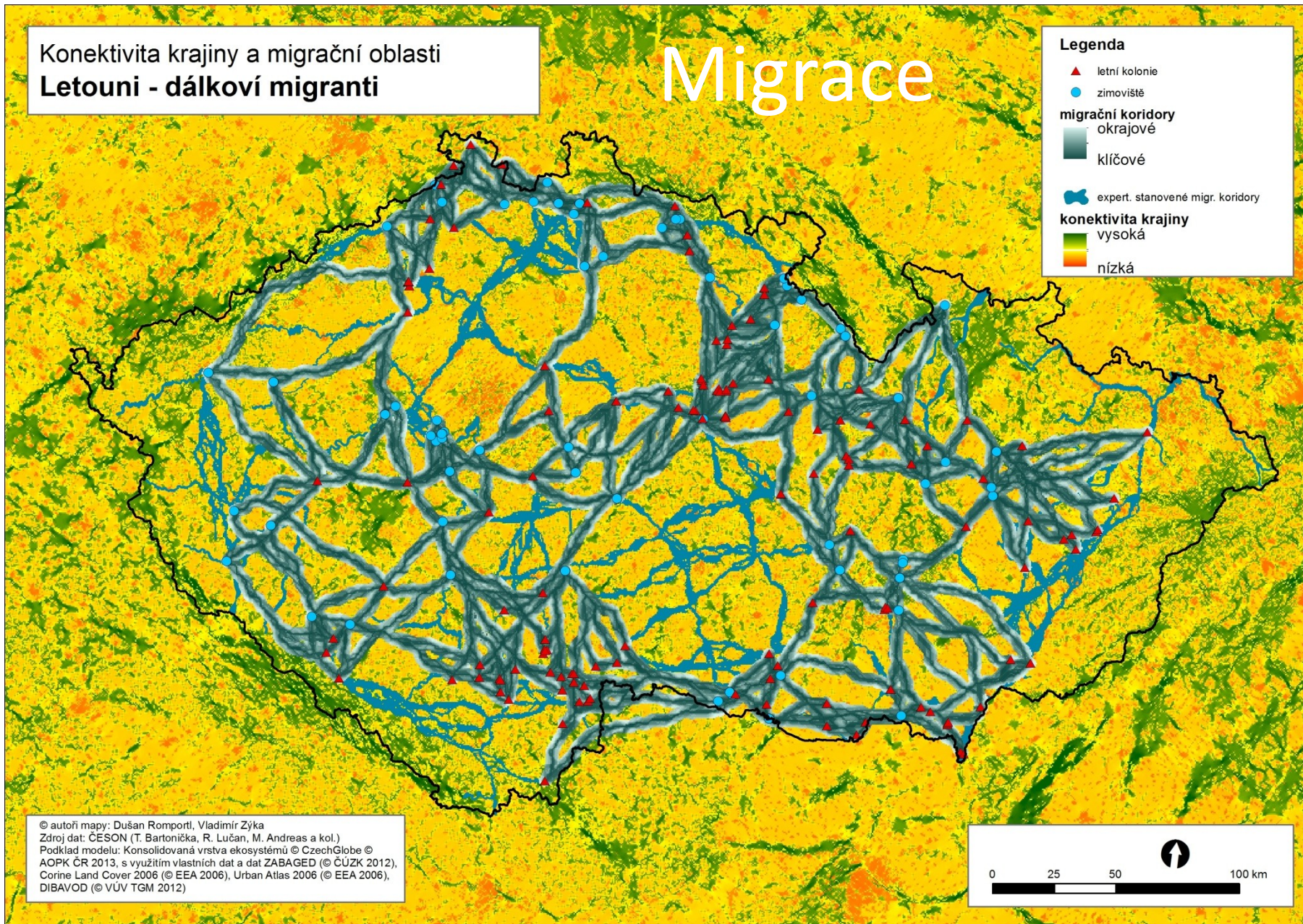
- intenzívně studovány
- kroužkování
- jen některé rody netopýrů podnikají dlouhé přelety („migrace“)
- ostatní pouze krátké přelety mezi zimními a letními úkryty

Konektivita krajiny a migrační oblasti
Letouni - dálkoví migranti

Migrace

Legenda

- ▲ letní kolonie
- zimoviště
- migrační koridory
 - okrajové
 - klíčové
- expert. stanovené migr. koridory
- konektivita krajiny
 - vysoká
 - nízká

© autoři mapy: Dušan Romportl, Vladimír Zýka
Zdroj dat: ČESON (T. Bartonička, R. Lučan, M. Andreas a kol.)
Podklad modelu: Konsolidovaná vrstva ekosystémů © CzechGlobe ©
AOPK ČR 2013, s využitím vlastních dat a dat ZABAGED (© ČÚZK 2012),
Corine Land Cover 2006 (© EEA 2006), Urban Atlas 2006 (© EEA 2006),
DIBAVOD (© VÚV TGM 2012)

0 25 50 100 km

Orientace

- migrace jsou vysoce energeticky náročné
- potřeba perfektní navigace
- vizuální a echolokace na krátkou vzdálenost (loviště - úkryty)
- migrace na velkou vzdálenost (hvězdy, prostorová paměť)
- nepotvrzeno využívání magnetismu

DENNÍ RYTMUS AKTIVITY

Typy

- Aktivita v denním úkrytu a předodletová aktivita
- Výletová aktivita
- Letová aktivita
- Návratová aktivita

AKTIVITA V DENNÍM ÚKRYTU

Sledované projevy aktivity

Pomocí blízké kamery

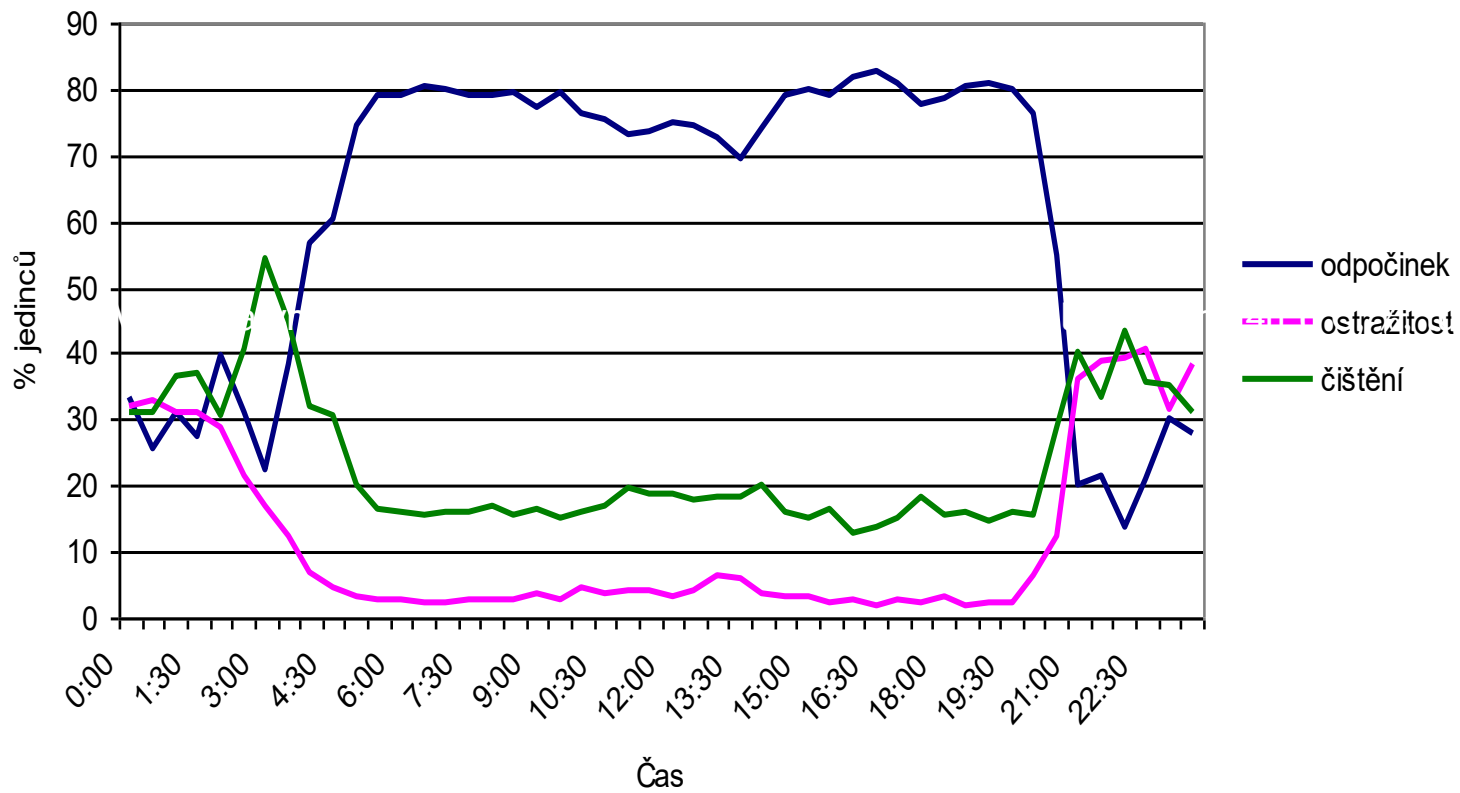
- Odpočinek
- Ostražitost
- Čištění
- Protahování
- Lezení
- Průlet

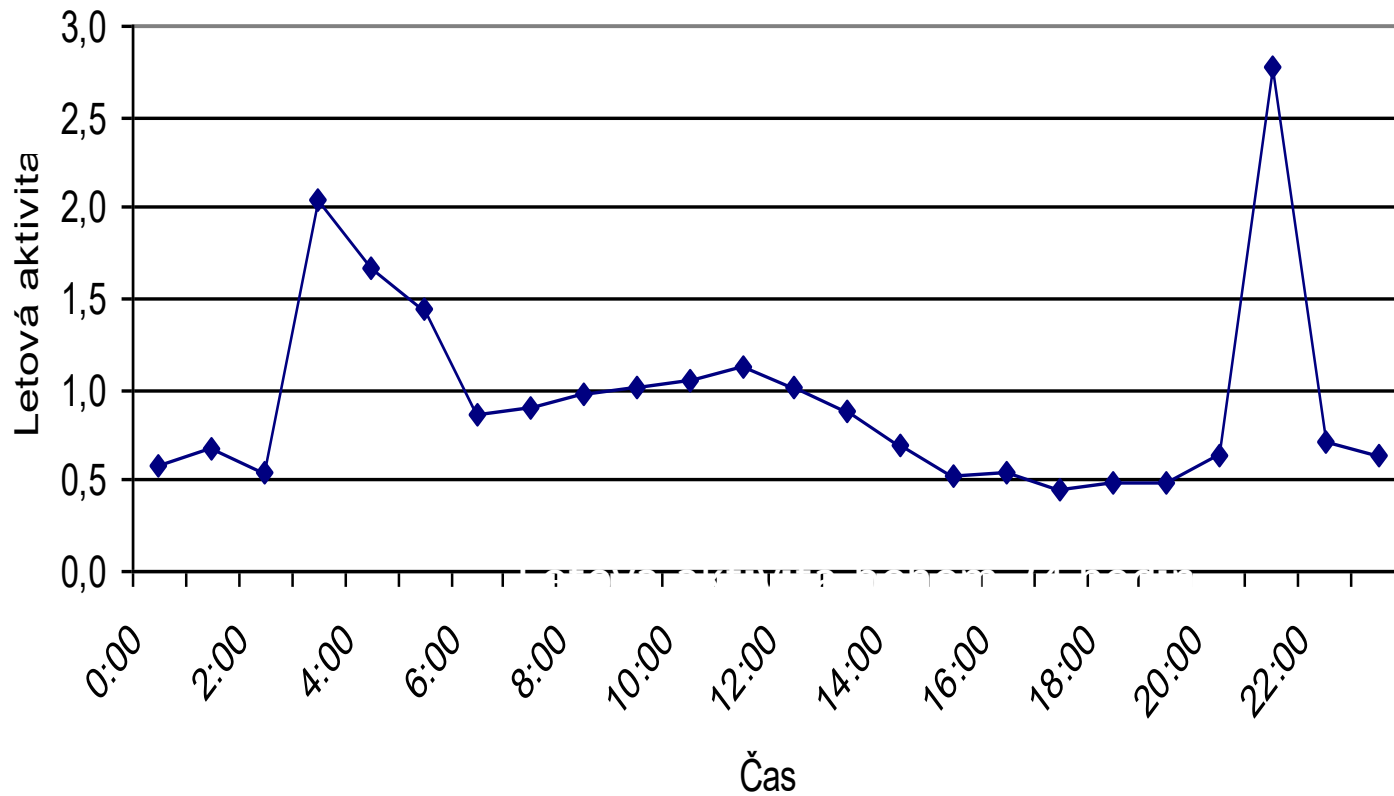
Pomocí vzdálené kamery

- Letová aktivita

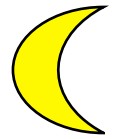
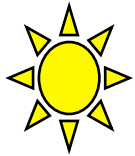
Denní aktivita

Letová aktivita

Výletová aktivita

velikost kolonie

klima

období

lokalita

pohlaví?

jedinci?

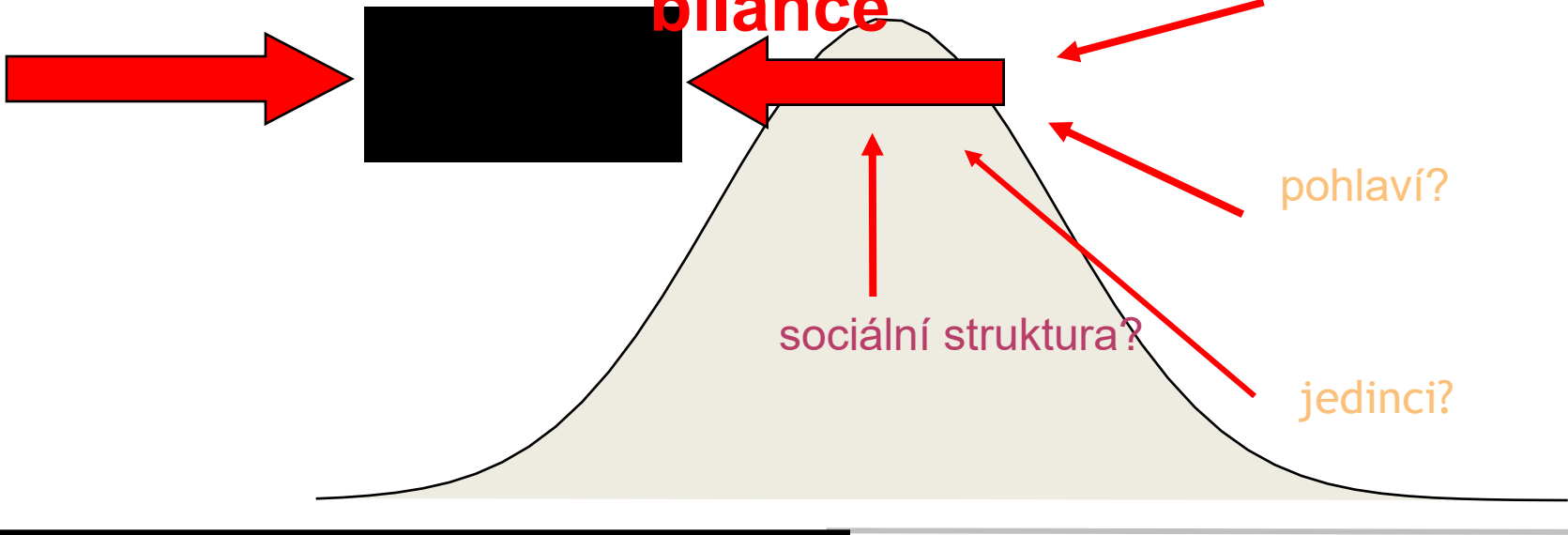
sociální struktura?

Riziko predace

Energetická bilance

čas

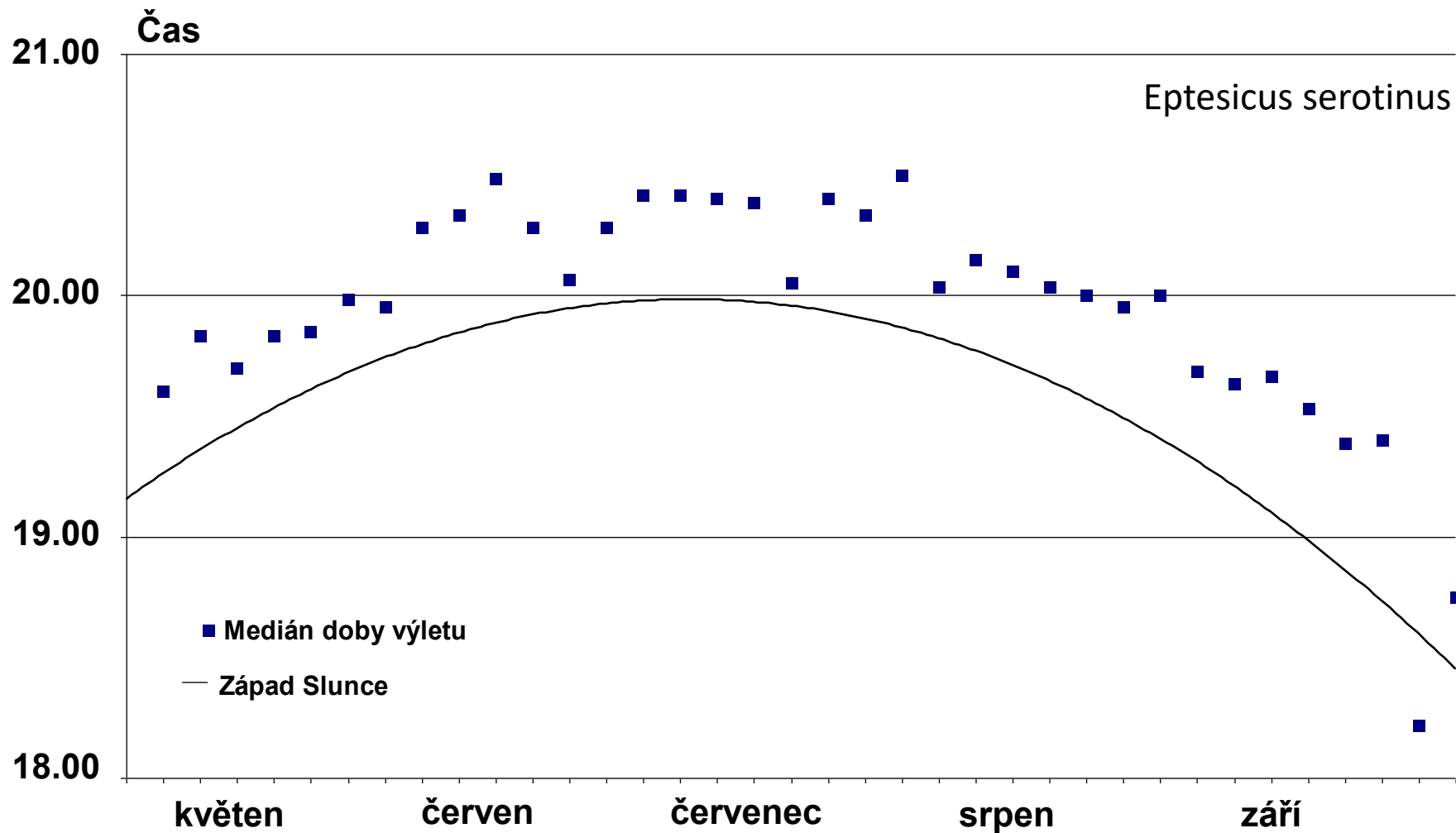
A

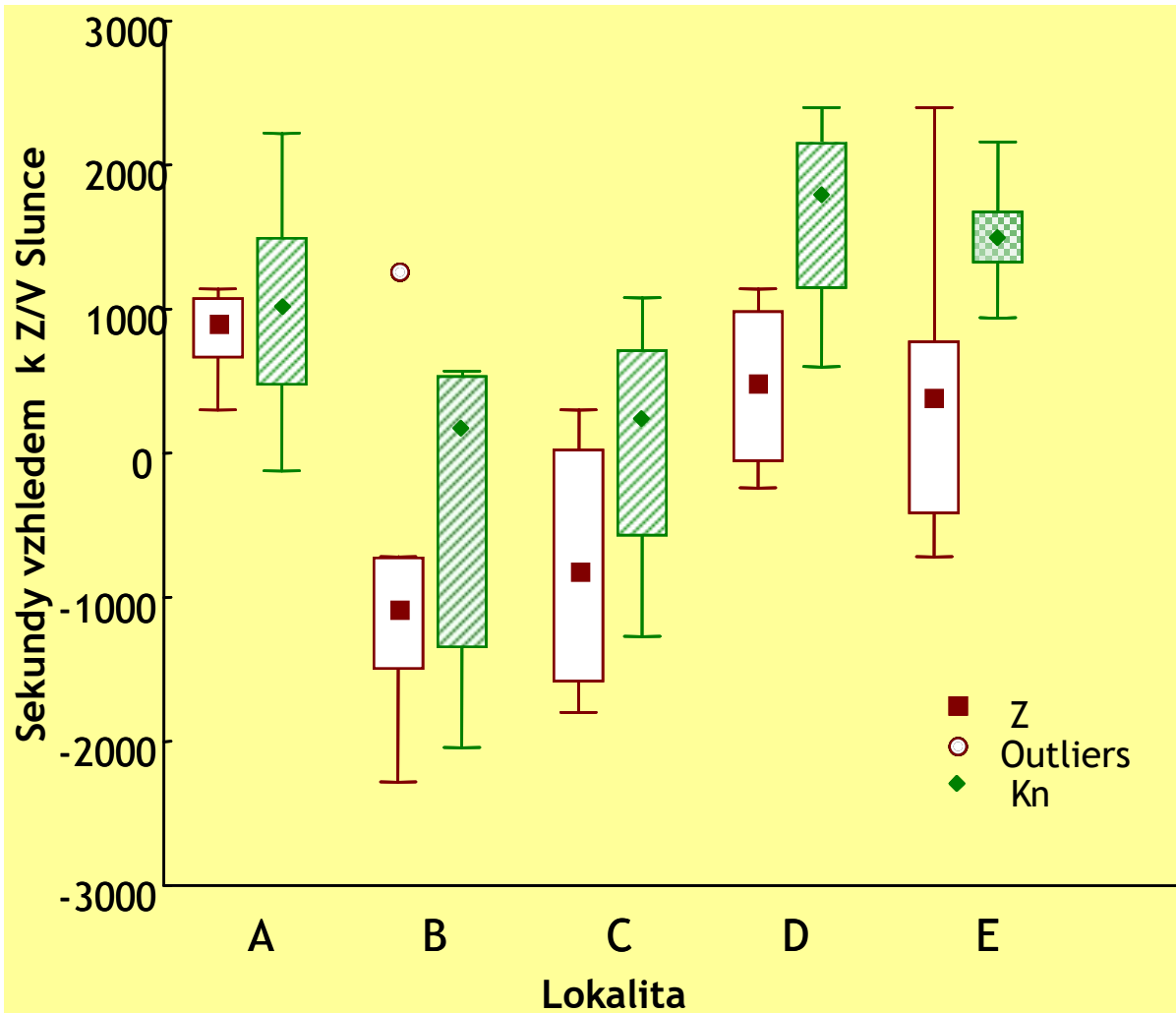
Sledované proměnné

- čas výletu prvního netopýra
- čas výletu prostředního netopýra
- čas výletu posledního netopýra
- velikost kolonie
- délka výletu (Z - K)
- rychlost výletu (N/D)

netopýři udržují noční aktivitu

Vztah výletu a návratu k ZS/VS

- Medián
- Box: 25%; 75%
- Non outlier Min
- Non outlier Max

■ Z
○ Outliers
◆ Kn

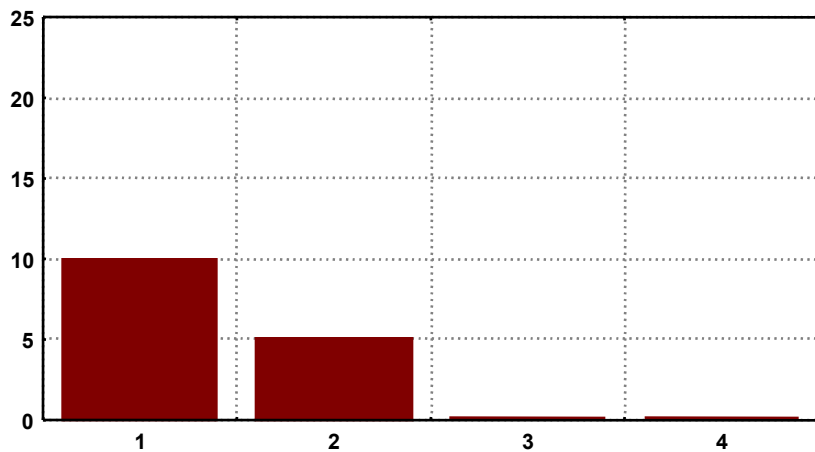
Návratová aktivita

- Návrat mateřských kolonií netopýrů probíhal za nižších světelných intenzit než výlet
- Interval mezi ranním návratem a V Slunce byl delší než interval mezi Z Slunce a výletem
- Délka výletu je shodná s délkou návratu
- Vliv reprodukční periody na změny v nárazové aktivitě během výletu a návratu

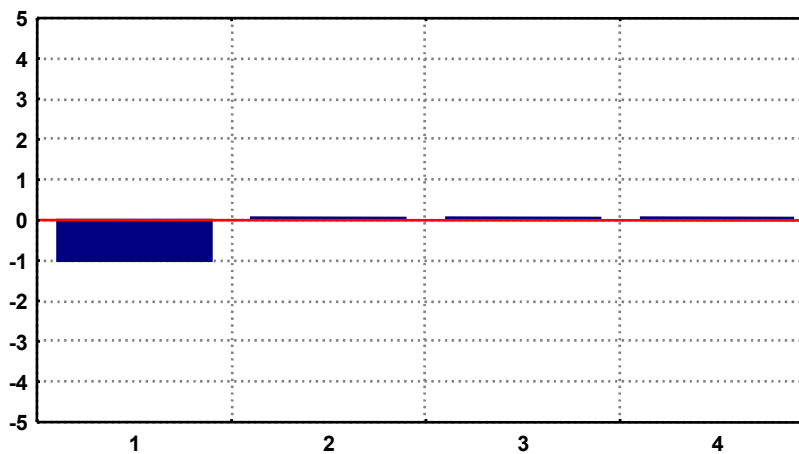
DENNÍ AKTIVITA NA ZIMOVÍŠTI

Letová aktivita v noci

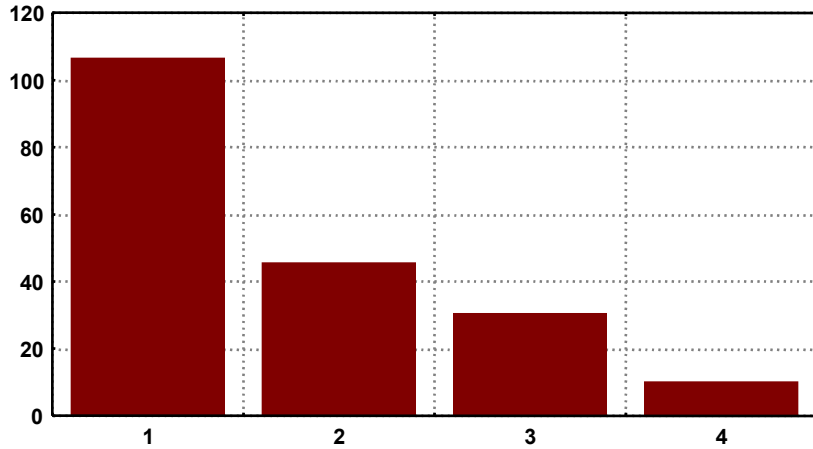
Period A: 5.11.-25.3.

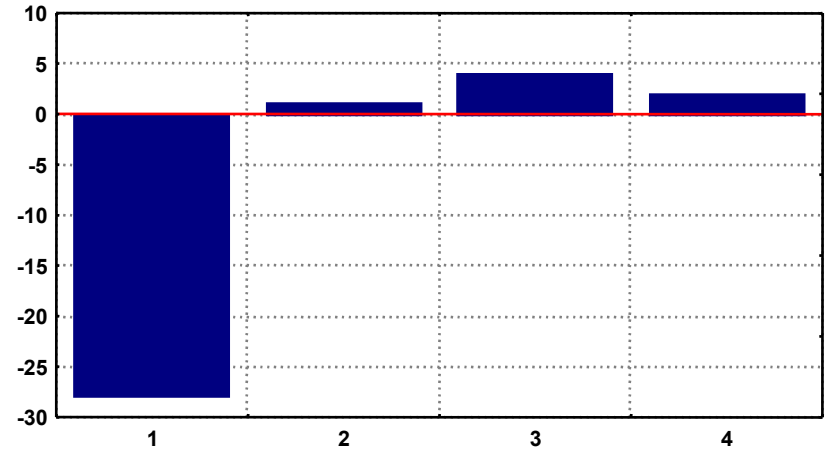
Period A: 5.11.-25.3.

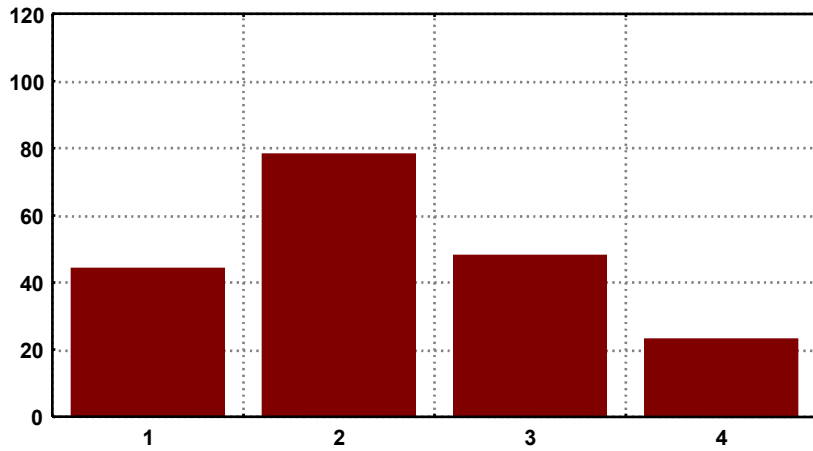
Period B1: 31.3.-15.4.

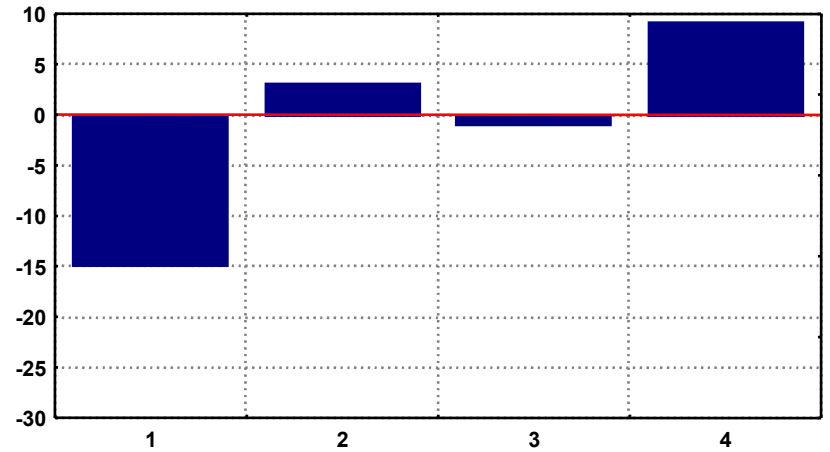
Periodi B1: 31.3.-15.4.

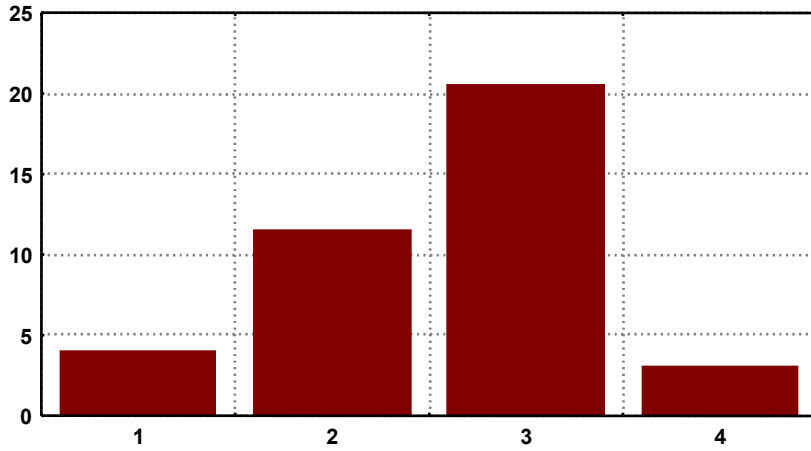
Period B2: 22.4.-9.6.

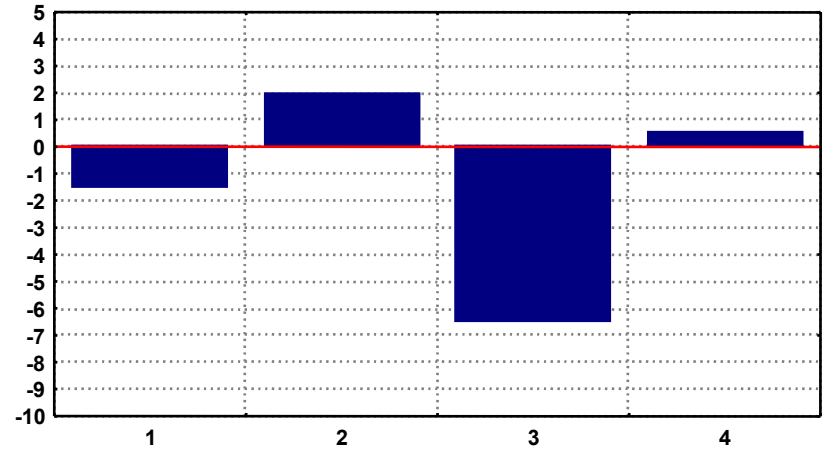
Period B2: 22.4.-9.6.

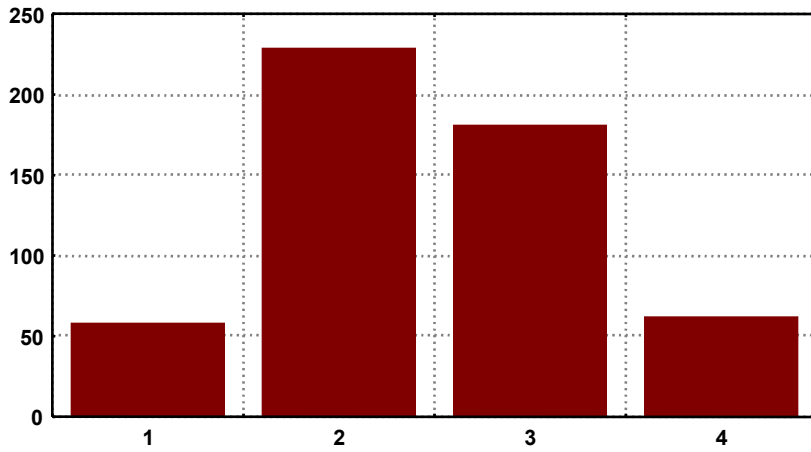
Period C: 17.6.-15.7.

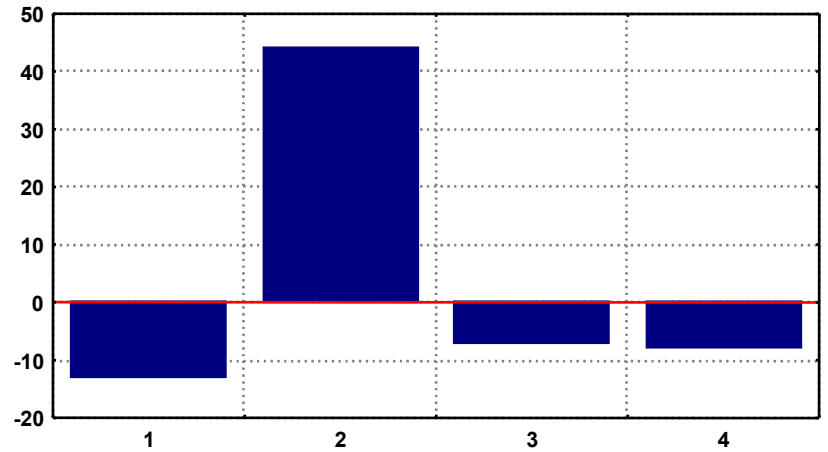
Period C: 17.6.-15.7.

Period D: 29.7.-26.10.

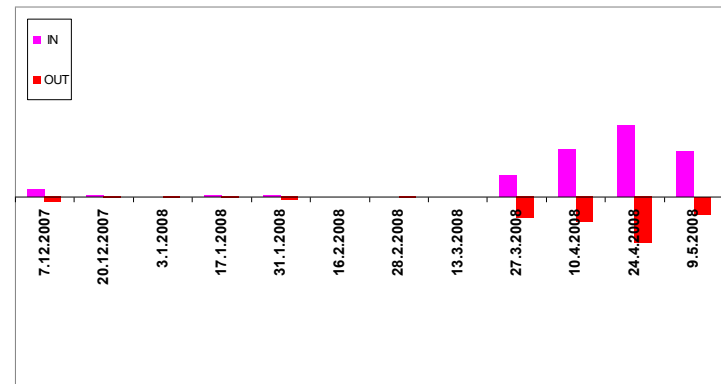
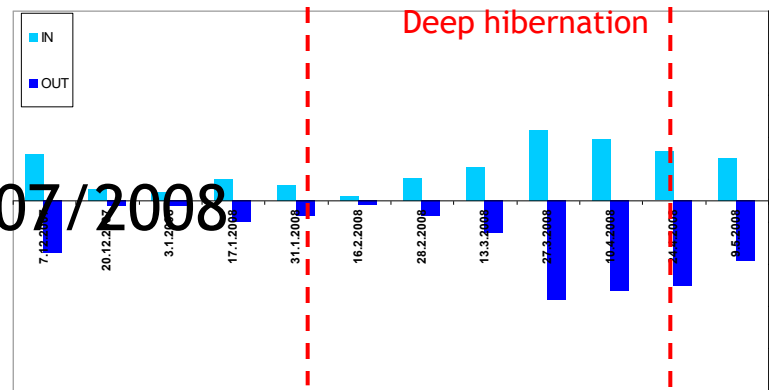
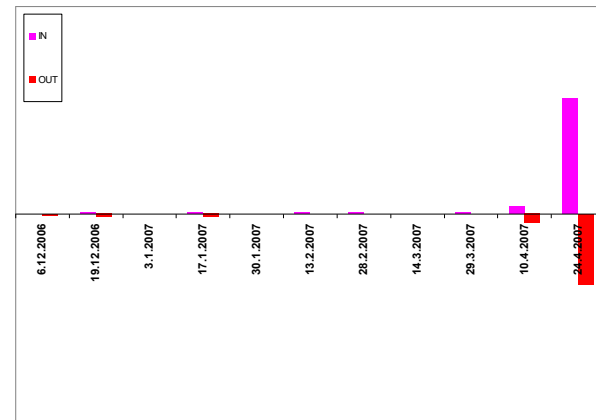
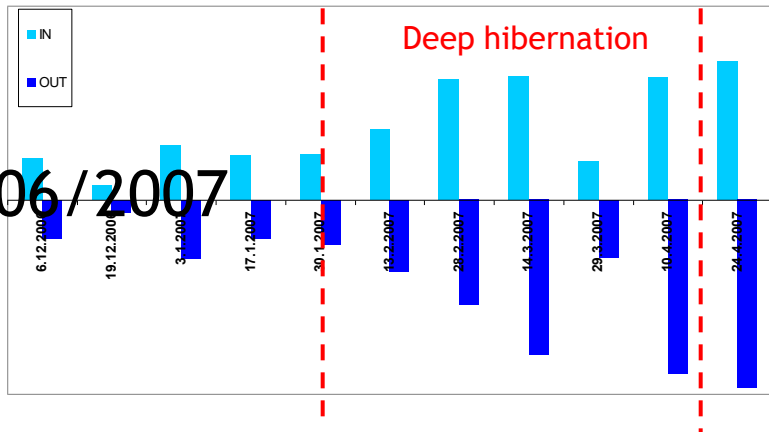
Period D: 29.7.-26.10.

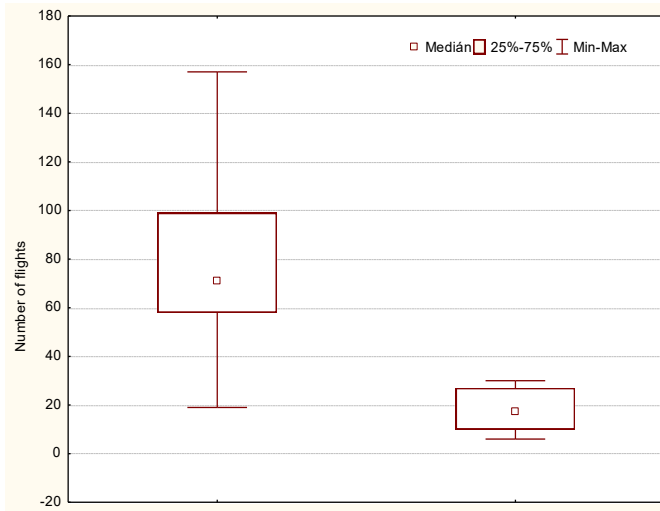
Večerní a ranní aktivita

Večerní aktivita

Ranní aktivita

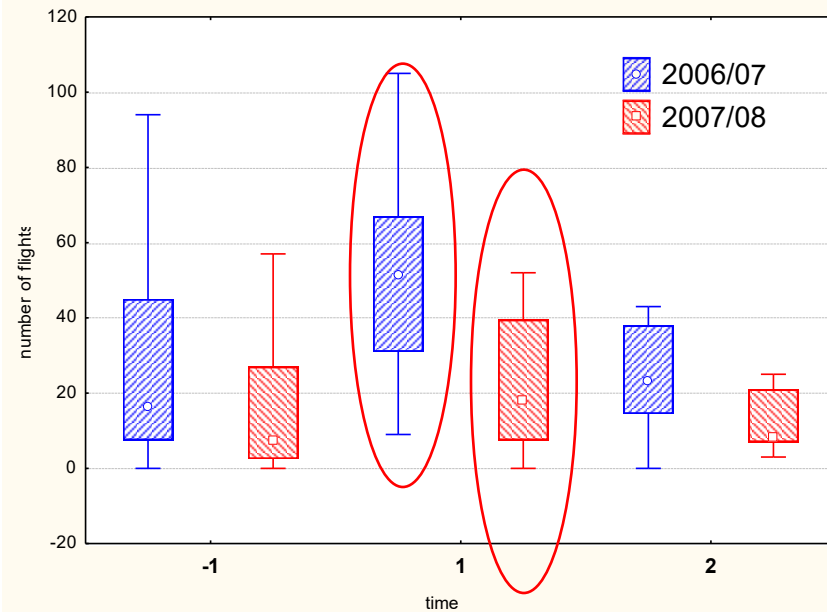
úroveň aktivity během hluboké hibernace

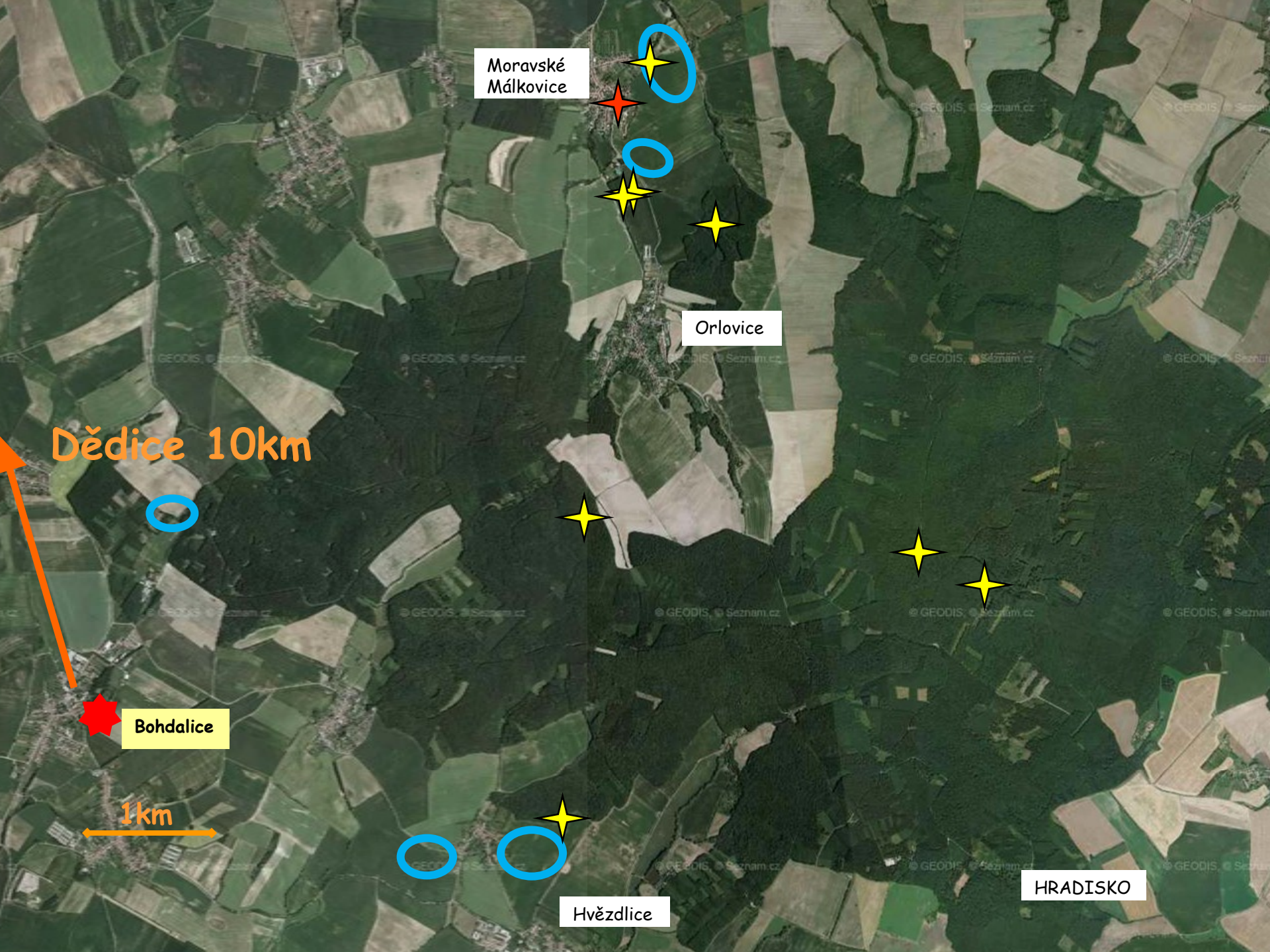
2006/07

2007/08

Medián aktivity kolem západu slunce

LETOVÁ AKTIVITA

Moravské
Málkovice

Orlovice

Bohdalice

Hvězdlice

HRADISKO

Dědice 10km

1km

Bohdalice

Kozlany

HRADISKO

Hvězdlice

Chvalkovice

Nemochovice

Uhřice

Dobročkovice

Brankovice

Nesovice

Radslavice

Dědice

Vyško

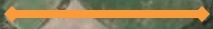
Drnovice

Křtiny 17,1 km

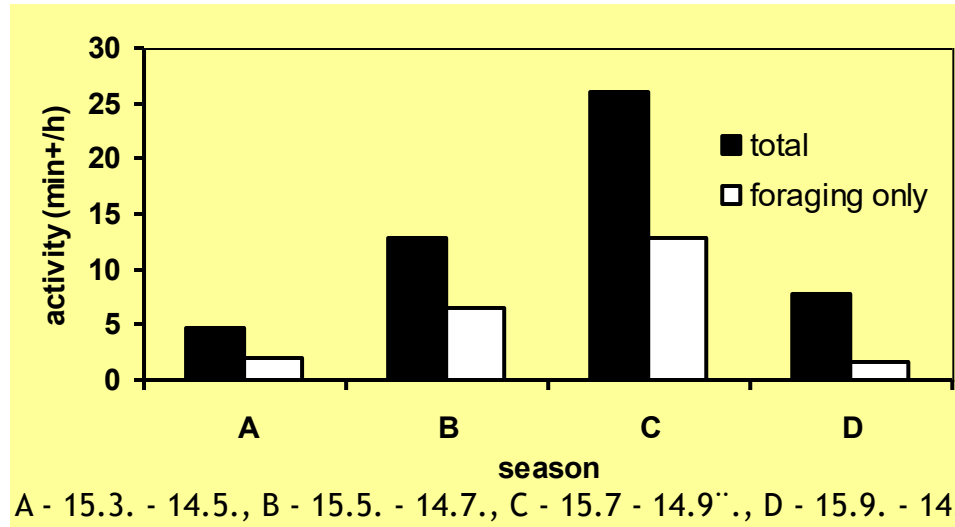

1km

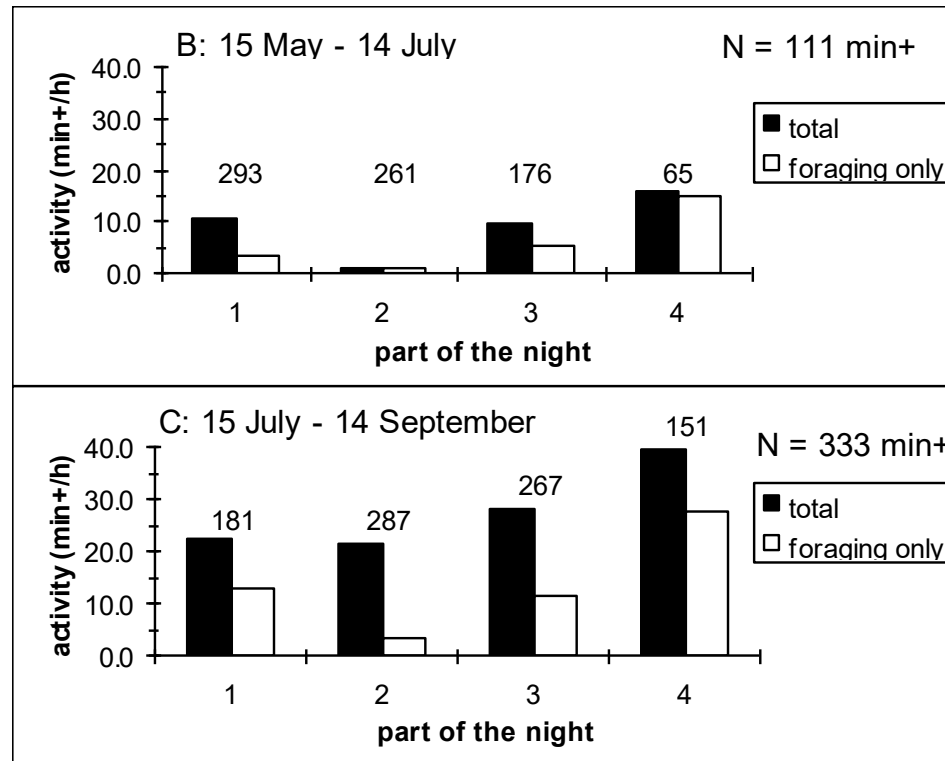

Letová aktivita - časové změny

A. Sezónní změny

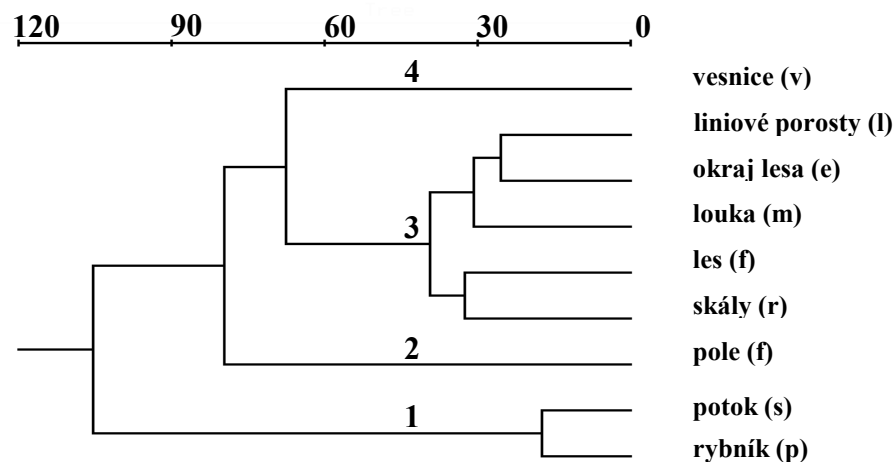
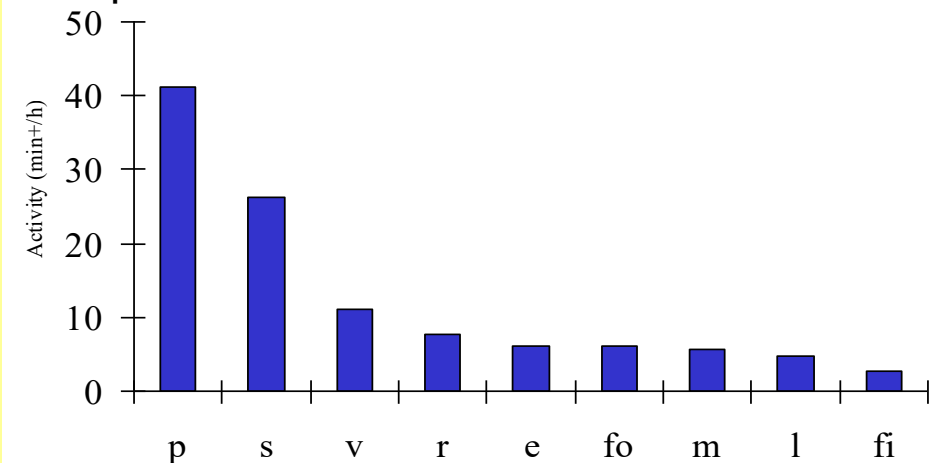
A. Noční změny

Letová aktivita - preference biotopů

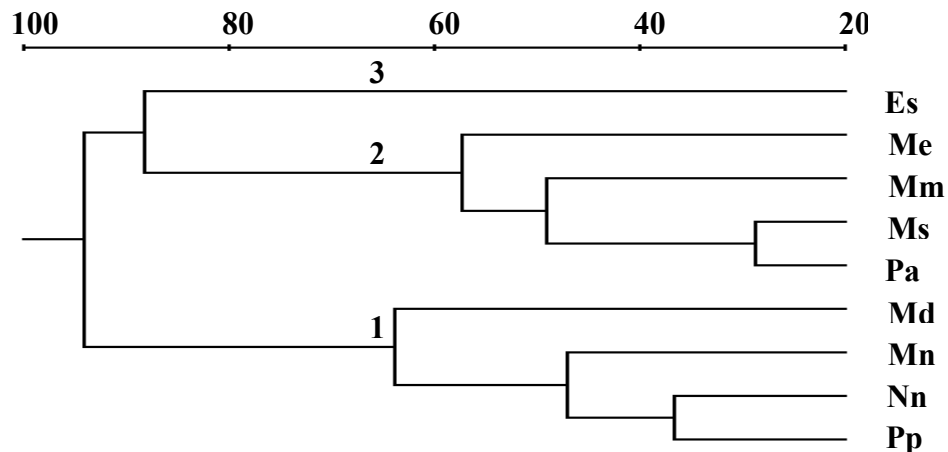
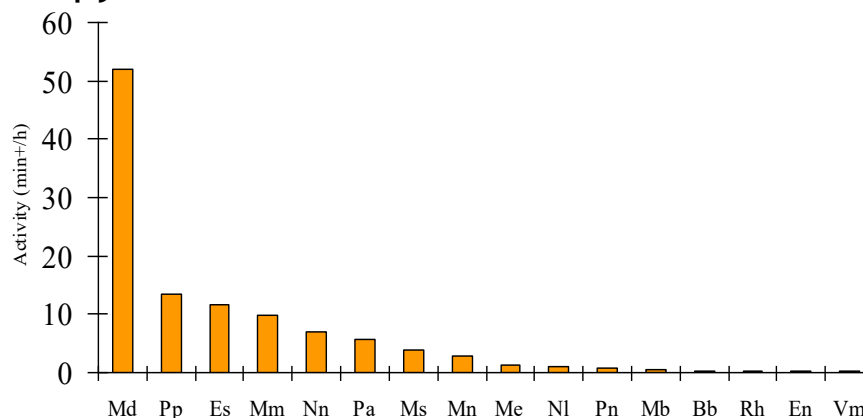
Celková intenzita letové aktivity netopýrů v 9 typech biotopů

biotopů

Celková intenzita letové aktivity jednotlivých druhů netopýrů

netopýrů

FAKTORY OVLIVŇUJÍCÍ AKTIVITU NETOPÝRŮ

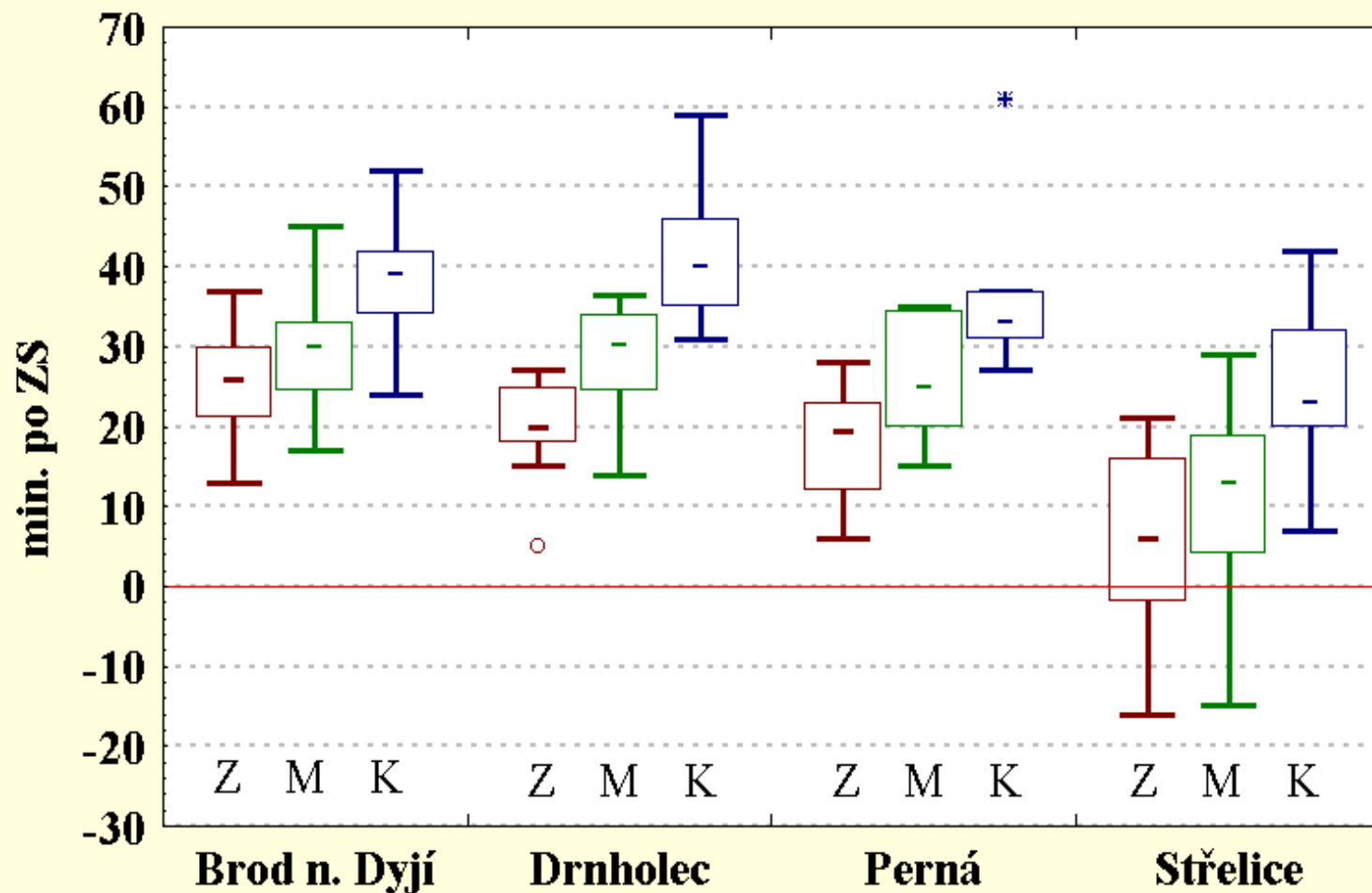
Klimatické faktory

- Velmi rozporuplné výsledky

Klimatická data

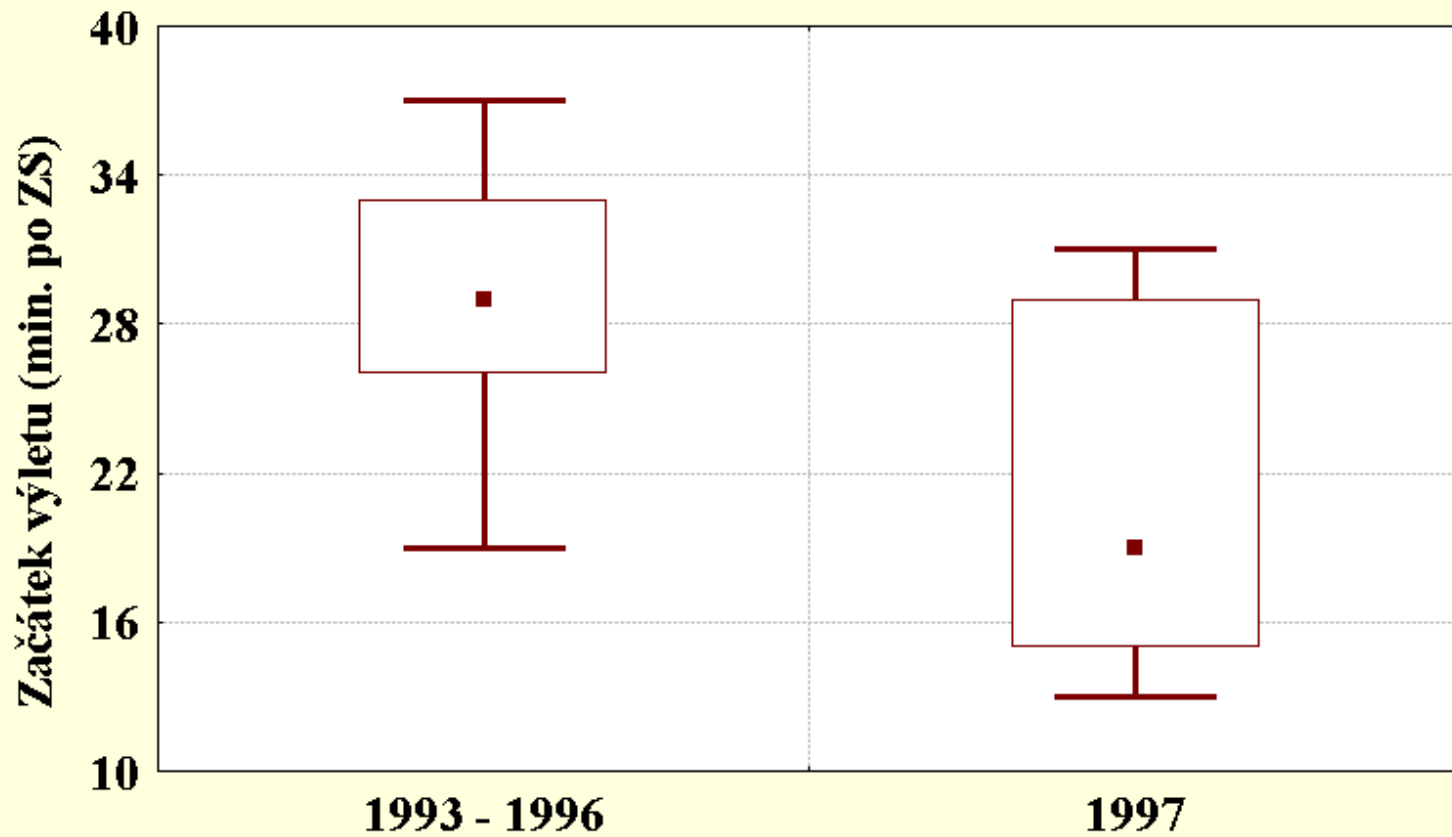
- teplota °C
- tlak <979; 999> hPa
- vlhkost <36; 97> %
- oblačnost <0; 10> index
- rychlost větru <0; 7> index

Velikost kolonie

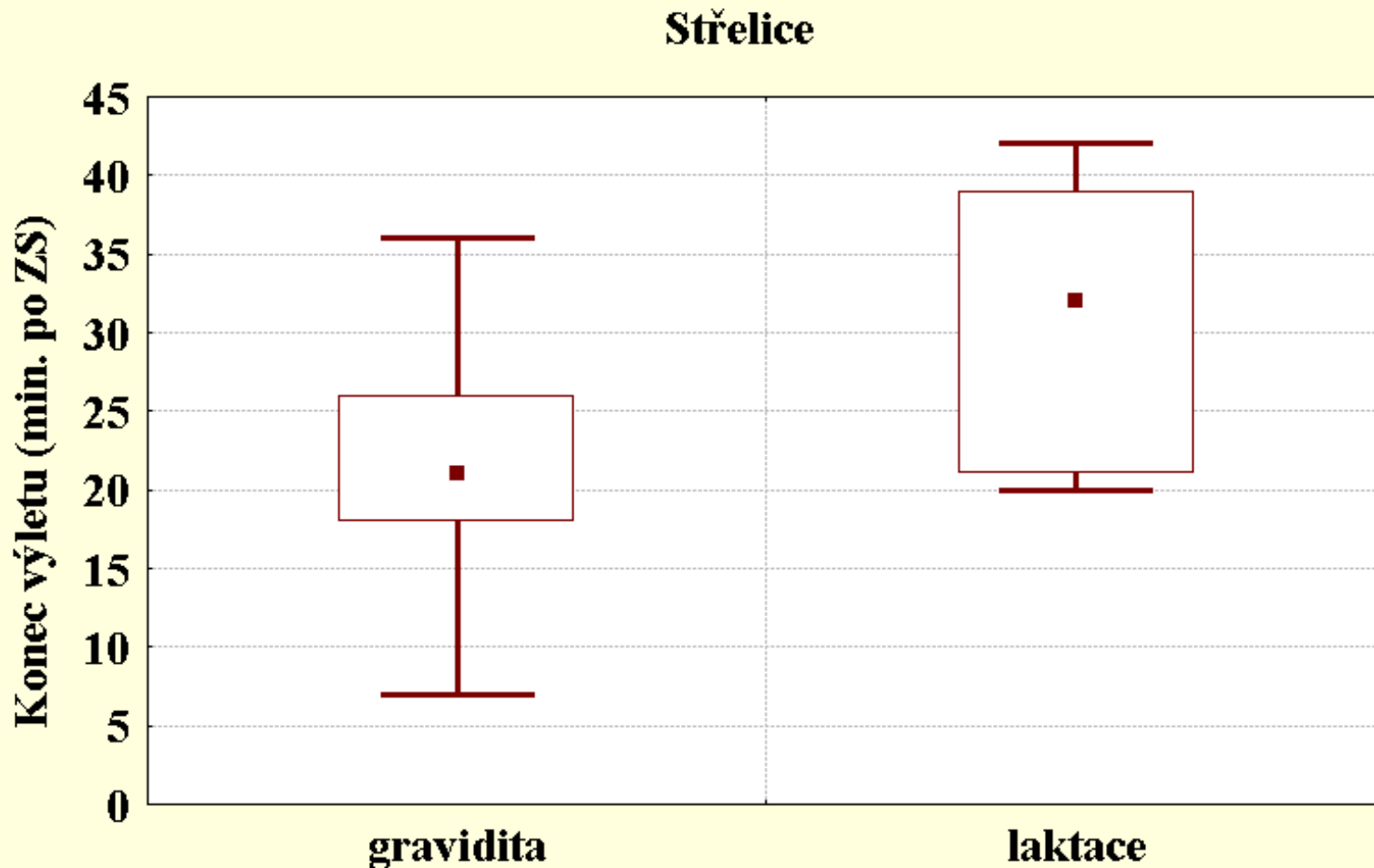

Reprodukční období

Brod nad Dyjí - laktace

Reprodukční období

Závěry

- počasí a velikost kolonie mají na výlet netopýrů jen malý vliv
- načasování výletu dáno situací z předchozí noci (špatné počasí = dříve)
- model výletu – ovlivněn více faktory

Netopýři a patogeny

Zoonoses

- nositelé patogenů
- bioindikační význam
- WNS

ZVÍŘECÍ HOSTITELÉ

- pro člověka jsou nebezpečné infekce zejména od savců
 - hlodavci
 - kopytníci
 - primáti
 - šelmy
 - netopýři
- méně než 20% virů pochází od ptáků
- výjimečně od jiných obratlovců

INFEKČNÍ CHOROBY ZVÍŘAT

- chytridiomykóza žab
- varoáza včel
- vrtohlavost lososovitých

mrtví jedinci hvízdalky antilské

- paramyxoviry u mořských savců a psů
- virus západonilské horečky u ptáků
- Ebola a Marburg u lidoopů

INFEKČNÍ CHOROBY U NETOPÝRŮ

- lidský virus příušnic
- SARS
- MERS
- vzteklina
- Ebola
- Marburg
- NIPAH
- Hendra
- a řada dalších ..

A distinct lineage of influenza A virus from bats

Suxiang Tong^{a,1}, Yan Li^a, Pierre Rivailler^b, Christina Conrardy^a, Danilo A. Alvarez Castillo^c, Li-Mei Chen^b, Sergio Recuenco^d, James A. Ellison^d, Charles T. Davis^b, Ian A. York^b, Amy S. Turmelle^d, David Moran^c, Shannon Rogers^a, Mang Shi^a, Ying Tao^a, Michael R. Weil^e, Kevin Tang^f, Lori A. Rowe^f, Scott Sammons^f, Xiyan Xu^b, Michael Frace^f, Kim A. Lindblade^g, Nancy J. Cox^b, Larry J. Anderson^a, Charles E. Rupprecht^{d,1}, and Ruben O. Donis^{b,1}

^aDivision of Viral Diseases, ^bInfluenza Division, ^cDivision of High Consequence Pathogens and Pathology, and ^dDivision of Scientific Resources, Centers for Disease Control and Prevention, Atlanta, GA 30333; ^eEmory University, Atlanta, GA 30322; ^fCenter for Health Studies, Universidad del Valle de Guatemala, 01015, Guatemala City, Guatemala; and ^gInternational Emerging Infections Program, Centers for Disease Control and Prevention Regional Office for Central America and Panama, 01015, Guatemala City, Guatemala

Edited by Robert A. Lamb, Northwestern University, Evanston, IL, and approved January 17, 2012 (received for review October 7, 2011)

Host and viral ecology determine bat rabies seasonality and maintenance

Dylan B. George^{a,b,1}, Colleen T. Webb^a, Matthew L. Farnsworth^c, Thomas J. O'Shea^d, Richard A. Bower^e, David L. Smith^a, Thomas R. Stanley^a, Laura E. Ellison^a, and Charles E. Rupprecht^f

^aDepartment of Biology, Colorado State University, Fort Collins, CO 80523; ^bProteome International Center, National Institutes of Health, Bethesda, MD 20892; ^cDepartment of Biomedical Sciences, Colorado State University, Fort Collins, CO 80523; ^dUS Geological Survey, Fort Collins Science Center, Fort Collins, CO 80526; ^eDepartment of Biology and Emerging Pathogens Institute, University of Florida, Gainesville, FL 32610; and ^fCenters for Disease Control and Prevention, Atlanta, GA 30333

Edited by Burton H. Singer, University of Florida, Gainesville, FL, and approved May 4, 2011 (received for review August 3, 2010)

INFEKČNÍ CHOROBY U NETOPÝRŮ

- rozvíjí se rozsáhlý výzkum – potvrzen přenos na člověka
- netopýři jsou totiž „dokonalými“ hostiteli

biology
letters

Biol. Lett. (2010) 6, 438–440
doi:10.1098/rsbl.2010.0267
Published online 28 April 2010

Pathogen biology

Meeting report

Emerging diseases in Chiroptera: why bats?

Gudrun Wibbelt¹, Marianne S. Moore²,
Tony Schountz³ and Christian C. Voigt^{1,*}

¹Leibniz Institute for Zoo and Wildlife Research, Alfred-Kowalke-Strasse 17, 10315 Berlin, Germany

²Department of Biology, Center for Ecology and Conservation Biology, Boston University, Boston, MA 02215, USA

³School of Biological Sciences, University of Northern Colorado, 501, 20th Street, Greeley, CO 80639, USA

*Author for correspondence (voigt@izw-berlin.de).

PHILOSOPHICAL
TRANSACTIONS
OF
THE ROYAL
SOCIETY

B

Phil. Trans. R. Soc. B (2012) 367, 2881–2892
doi:10.1098/rstb.2012.0228

Research

A framework for the study of zoonotic disease emergence and its drivers: spillover of bat pathogens as a case study

James L. N. Wood^{1,*}, Melissa Leach², Linda Waldman²,
Hayley MacGregor², Anthony R. Fooks³, Kate E. Jones^{4,1}, Olivier Restif⁵,
Dina Dechmann⁵, David T. S. Hayman^{1,3,4,6}, Kate S. Baker^{1,4},
Alison J. Peel^{1,4}, Alexandra O. Kamins^{1,4}, Jakob Fahr^{5,7}, Yaa Ntiemoa-Baidu^{8,12}, Richard Suu-Ire^{9,12}, Robert F. Breiman¹⁰, Jonathan H. Epstein¹¹, Hume E. Field¹³ and Andrew A. Cunningham⁴

¹Disease Dynamics Unit, University of Cambridge, Madingley Road, Cambridge CB3 0ES, UK

²STEPS Centre, Institute for Development Studies, University of Sussex, Brighton BN1 9RE, UK

³Animal Health and Veterinary Laboratories Agency, New Hall, Weybridge, Surrey KT15 3NB, UK

⁴Institute of Zoology, Zoological Society of London, Regent's Park, London NW1 4RS, UK

⁵Max Planck Institute for Ornithology, Vogelwarte Radolfzell, Schloßallee 2, 78315 Radolfzell, Germany

⁶Department of Biology, Colorado State University, Fort Collins, CO 80523, USA

⁷Division of Evolutionary Biology, Zoological Institute, University of Braunschweig, Braunschweig, Germany

⁸Centre for African Wetlands, University of Ghana, PO Box LG 67, Legon, Accra, Ghana

⁹Wildlife Division of the Forestry Commission, Accra, Ghana

¹⁰US Centers for Disease Control and Prevention—Kenya Office, Nairobi, Kenya

¹¹EcoHealth Alliance, New York, NY, USA

¹²Department of Animal Biology and Conservation Science, University of Ghana, Legon, Accra, Ghana

¹³Queensland Centre for Emerging Infectious Disease, Biosecurity Queensland, Department of Agriculture, Fisheries & Forestry, Health and Food Science Precinct, Block 10, 39 Kasloak Road, Goopen Plains, Queensland 4108, PO Box 156, Archerfield, Australia

VIRUS HEPATITIDY C

- neočekávaná diverzita hepacivirů u netopýrů z Jižní Ameriky a Afriky
- doposud neznámý původ hepacivirů

Bats are a major natural reservoir for hepaciviruses and pegiviruses

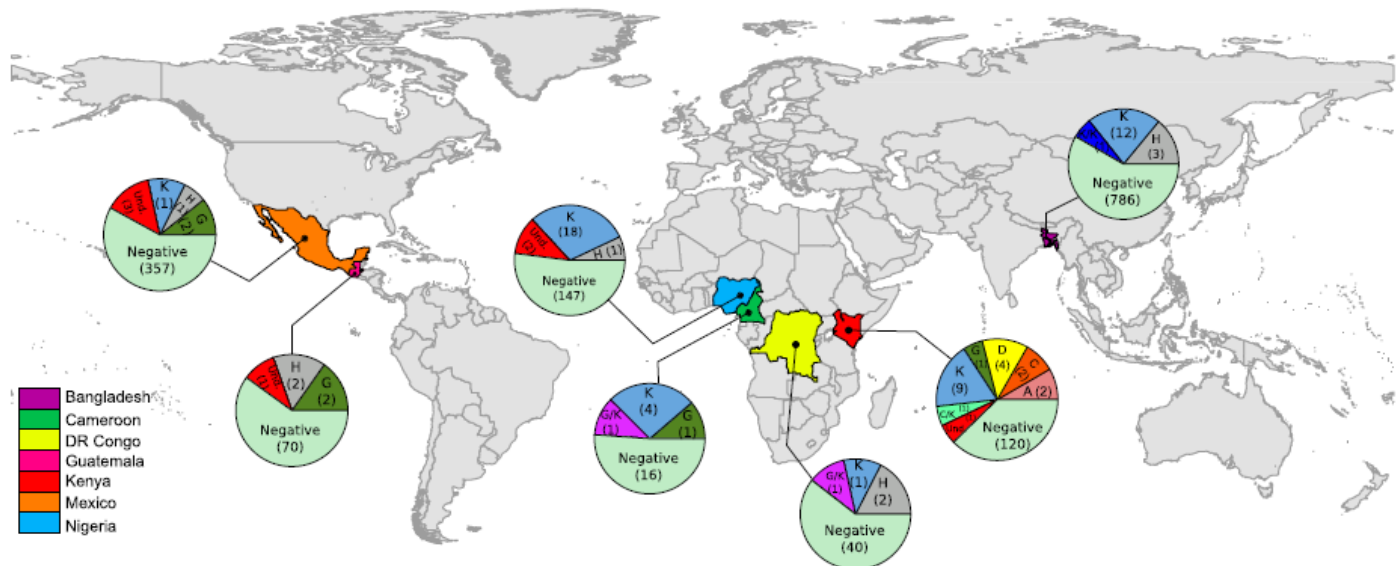
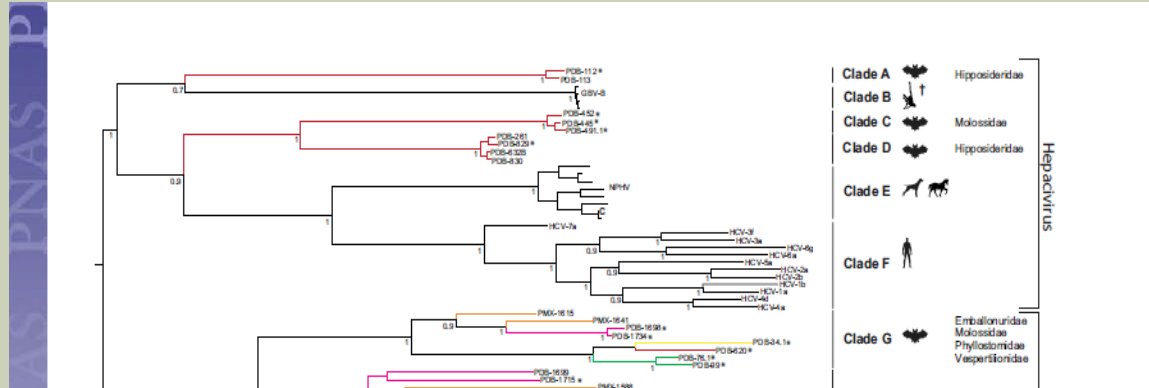
Phenix-Lan Quan^{a,1}, Cadhia Firth^a, Juliette M. Conte^a, Simon H. Williams^a, Carlos M. Zambrana-Torrel^b, Simon J. Anthony^{a,2}, James A. Ellison^c, Amy T. Gilbert^c, Ivan V. Kuzmin^{c,2}, Michael Niezgod^a, Modupe O. V. Osinubi^d, Sergio Recuenco^e, Wanda Markotter^d, Robert F. Breiman^a, Lems Kalemba^f, Jean Malekani^f, Kim A. Lindblade^g, Melinda K. Rostal^h, Rafael Ojeda-Flores^h, Gerardo Suzan^h, Lora B. Davisⁱ, Dianna M. Blauⁱ, Albert B. Ogunkoya^k, Danilo A. Alvarez Castillo^l, David Moran^l, Sali Ngam^m, Dudu Akalbeⁿ, Bernard Agwanda^o, Thomas Briese^a, Jonathan H. Epstein^h, Peter Daszak^h, Charles E. Rupprecht^{a,2}, Edward C. Holmes^a, and W. Ian Lipkin^a

^aCenter for Infection and Immunity, Mailman School of Public Health, Columbia University, New York, NY 10032; ^bScott Health Alliance, New York, NY 10001; ^cPoxvirus and Rabies Branch, Division of High-Consequence Pathogens and Pathology, National Center for Emerging Zoonotic Infectious Diseases, Centers for Disease Control and Prevention, Atlanta, GA 30333; ^dDepartment of Microbiology and Plant Pathology, University of Pretoria, Pretoria 0002, South Africa; ^eCenters for Disease Control and Prevention in Kenya, Nairobi, Kenya; ^fUniversity of Kinshasa, Kinshasa 11, Democratic Republic of the Congo; ^gCenters for Disease Control and Prevention Guatemala, 01015, Guatemala City, Guatemala; ^hFacultad de Medicina Veterinaria y Zootecnia, Universidad Nacional Autónoma de México, Ciudad Universitaria, 04510 México D. F., Mexico; ⁱCenters for Disease Control and Prevention Nigeria, Abuja, Nigeria; ^jInfectious Diseases Pathology Branch, Division of High-Consequence Pathogens and Pathology, National Center for Emerging Zoonotic Infectious Diseases, Centers for Disease Control and Prevention, Atlanta, GA 30333; ^kDepartment of Veterinary Medicine, Ahmadu Bello University, Zaria, Kaduna State, Nigeria; ^lCenter for Health Studies, Universidad del Valle de Guatemala, 01015, Guatemala City, Guatemala; ^mLaboratoire National Microbiologie, B.P. 5001 Genoa, Cameroon; ⁿCentre de Surveillance de la Biodiversité, University of Kisangani, B.P. 2012 Kisangani, Democratic Republic of the Congo; ^oMammalogy Section, National Museum of Kenya, 00100 Nairobi, Kenya; ^pSydney Emerging Infections and Biosecurity Institute, School of Biological Sciences and Sydney Medical School, University of Sydney, Sydney, NSW 2006, Australia

Edited by Harvey Alter, National Institutes of Health, Bethesda, MD, and approved March 25, 2013 (received for review February 19, 2013)

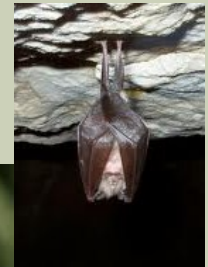
VIRUS HEPATITIDY C

- netopýři byly pravděpodobně hlavní přirozeným zdrojem hepacivirů vč. těch které napadají člověka

PROČ ZROVNA NETOPÝŘI ?

- nejvyšší diverzita a rozšíření ze všech savců
- široké spektrum ekologických nik
- úkrytová a potravní specializace

BATS AS BIOINDICATORS (JONES ET AL. 2009)

- Relatively stable taxonomy
- Can be sampled at several levels (e.g. population, feeding rates of individuals)
- Wide geographic range
- Graded responses to habitat degradation correlated with responses of other taxa (e.g. insects)
- Rich trophic diversity
- Slow reproductive rate, meaning that population declines can be rapid
- Perform key ecosystem services (e.g. pollination, fruit dispersal, arthropod control)
- **Reservoirs of a wide range of emerging infectious diseases whose epidemiology may reflect environmental stress**

NETOPÝŘI JAKO HOSTITELÉ

Parametr

Aktivní let

Sociální vazby

Synantropie

Význam pro EID

Šíření patogenu

Šíření patogenu

Kontakt s lidmi

NETOPÝŘI JAKO HOSTITELÉ

Parametr

Vysoká diverzita

Hibernace

Součást
kulturních obřadů

Význam pro EID

Variabilita
patogenu

Snížení imunity

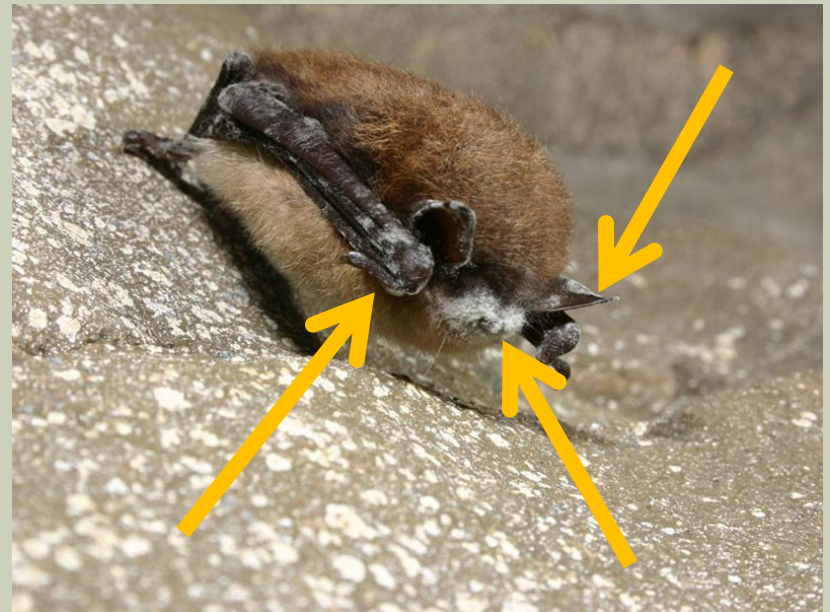
Přenos patogenu

WHITE NOSE SYNDROME

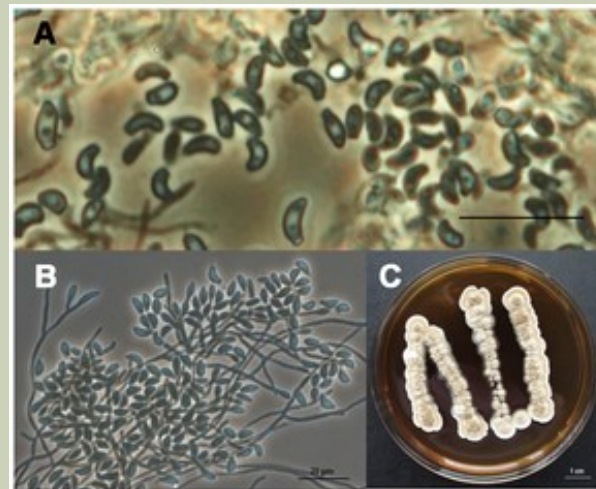
CO JE TO WNS?

- 2006 v USA
- jeskyně 50 km od města Alabama ve státě New York
- *Myotis lucifugus*
- atypické chování

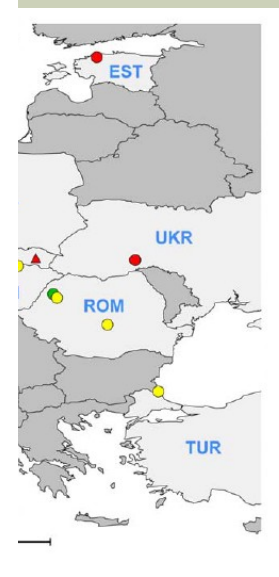
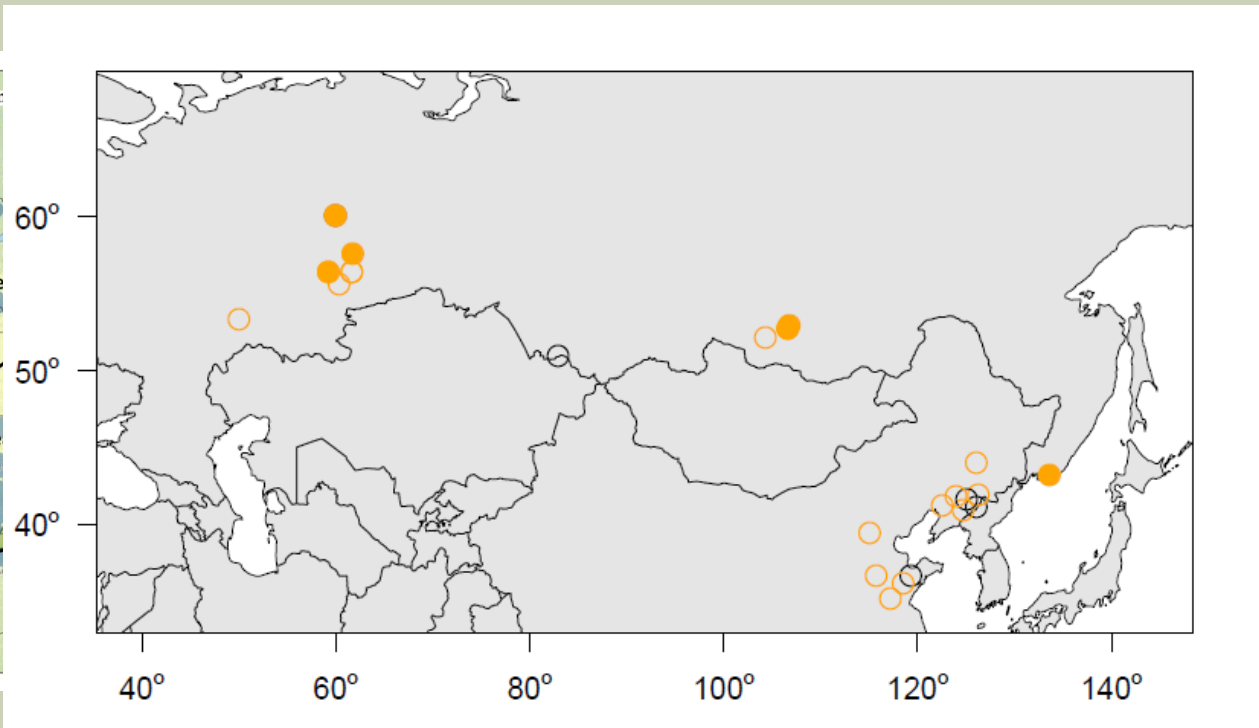
PATOGEN

- jediným patogenem je houba *Geomyces destructans*
Gargas A., Trest M.T., Christiensen M., Volk T.J., Blehert D.S.,
2009: *Geomyces destructans* sp. nov. Associated with bat
white-nose syndrome. *Mycotaxon*, 108: 147-154.
- specifický tvar spor
- působení je omezeno
na povrchové kožní
léze

AKTUÁLNÍ SITUACE

- úhyn až 6 000 000 netopýřů v Americe – epizootické šíření
- zjištěn od Francie až po Turecko bez zvýšené mortality

AKTUÁLNÍ SITUACE

- 9(25) resp. 11(15) druhů v SA a Evropě
- atypické chování zimujících netopýrů

Myotis myotis	Myotis austrioparius
M. oxygnathus (M.blythii)	M. grisescens
M. brandtii	M. leibii
M. daubentonii	M. lucifugus
M. dasycneme	M. septentrionalis
M. mystacinus	M. sodalis
M. nattereri	M. velifer
M. bechsteinii	Eptesicus fuscus
M. emarginatus	Perimyotis subflavus
Eptesicus nilssonii	
Rhinolophus hipposideros	

PATOGENY A OCHRANA NETOPÝRŮ

EID dotýkající se bezprostředně lidského zdraví a našich životů, nebo mající značný ekonomický dopad, budou vždy zaplavovat média, na rozdíl od infekční onemocnění volně žijících zvířat, i **když význam i dopad obou může být stejně dramatický**